

Vårt bærekraftsarbeid

Innledning

SpareBank 1 SMN skal stimulere til en bærekraftig utvikling av regionen vår. Det er forankret som en strategisk prioritering og er en integrert del av konsernstrategien for inneværende periode. Konsernets bærekraftstrategi skal muliggjøre våre finansielle mål og skape verdier for kunder, eiere og ansatte gjennom å være en:

- Pådriver for grønn omstilling
- Partner for inkluderende samfunnsutvikling
- Veiviser for ansvarlig forretningskultur

Den strategiske målsettingen for vår klimaomstilling er å redusere 90-95% av konsernets totale klimagassutslipp («netto null utslipp») innen 2050. En sentral milepæl i dette arbeidet er å redusere utslippene med 50-55% innen 2030. Som en naturlig oppfølging av den ambisiøse målsettingen om netto null utslipp, har vi i 2023 forpliktet oss til Science Based Targets initiative (SBTi). Informasjon om hva vår forpliktelse innebærer for SpareBank 1 SMN er nærmere forklart i kapittelet "Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer".

Bærekraft er integrert i samtlige forretningsområder og støttefunksjoner i konsernet, herunder daglig drift, kundetilbud og disponering av samfunnsutbytte. Vi ser på bærekraft både som en finansiell risiko og en forretningsmulighet. Medlemmer av konsernledelsen har ansvar for å nå strategiske mål for bærekraft i forretningsområdene de har ansvaret for. Arbeidet med konsernets bærekraftsarbeid forankres regelmessig i bankens styre og i styrene i konsernets datterselskaper. Relevante styringsdokumenter er offentlig tilgjengelig i vårt Bærekraftsbibliotek på smn.no/bærekraft og finnes henvist til under hvert vesentlige tema i årsrapporten.

Det operasjonelle arbeidet med bærekraft er delt inn i tre områder:

- Daglig drift
- Kundetilbud
- Samfunnsutbytte

Vi gjennomfører en kontinuerlig interessentdialog med et stadig større nettverk av interessenter. Dette er et ledd i arbeidet med å sikre at vi har en helhetlig og langsiktig tilnærming til hvordan vi skal skape verdi for eiere av egenkapitalbevis, kunder, ansatte og samfunnet. En oppsummering av de mest vesentlige interessentene vises nedenfor. Mer informasjon finnes i dokumentet Interessentdialog i bærekraftsbiblioteket på smn.no/bærekraft.

Figur 5: Oversikt over interessentene til SpareBank 1 SMN

Dialogen med interessentene gjøres gjennom dybdeintervjuer, digitale spørreundersøkelser og direkte dialog. Vi vektlegger også informasjon fra annen samhandling med interessenter, for eksempel generalforsamlinger, kundeundersøkelser og møter, deltakelse i komitéer og initiativer som tar sikte på å løse et bredt spekter av samfunnsspørsmål.

I tillegg til den kontinuerlige interessentdialogen gjennomfører vi en dobbel vesentlighetsanalyse som oppdateres hvert andre år, hvor vi kartlegger både miljø-, samfunnsmessig- og finansiell vesentlighet. Våre rammebetingelser endrer seg i takt med samfunnsutviklingen, og vesentlighetsanalysen, og dens prosess, bidrar til at vi oppnår samsvar mellom virksomhetens mål og satsingsområder, og interessentenes forventninger til oss.

Konsernets doble vesentlighetsanalyse er et fundament både for realisering av konsernets finansielle mål og bærekraftsmål. I tillegg skaper analysen grunnlaget for vår etterlevelse av eksisterende og nye regulatoriske krav. Analysen identifiserer de vesentligste temaene i vår påvirkning på miljø og samfunn, og omgivelsenes finansielle påvirkning på SpareBank 1 SMN. I tillegg hjelper den oss å identifisere hvilke av FNs bærekraftsmål vi har størst påvirkning på.

Våre analyser er offentlig tilgjengelig i Bærekraftsbiblioteket og figur 4 viser metodikken for utarbeidelse av vår doble vesentlighetsanalyse.

Figur 6: Dobbel-vesentlighetsanalyse

Våre forpliktelser

Vi støtter følgende nasjonale og internasjonale avtaler i arbeidet med å integrere bærekraft i vår forretning:

- FNs bærekraftsmål
- Paris-avtalen
- ILO-konvensjon 100 og 111
- FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter
- Arbeidsmiljøloven
- Ligestillings- og diskrimineringsloven

Vi har signert og/eller støtter følgende prinsipper og standarder:

- FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift (UNEPFI)
- UN Global Compact (UNGC Norway)
- Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)
- Task Force on Climate Related Financial Disclosure (TCFD)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Science Based Targets initiative (SBTi)
- Miljøfyrtårnstiftelsen
- Grønnvaskingsplakaten

Se vedlagte oversikt over SpareBank 1 SMN sine medlemskap i bransje-, lobby- og andre norske og internasjonale organisasjoner.

Våre fokusområder

Den siste oppdateringen av vår doble vesentlighetsanalyse som ble gjennomført høsten 2022, viste at mange av forventningene fra analysen i 2020 fortsatt stod ved lag, samtidig som noen nye temaer ble aktualisert. Med utgangspunkt i denne analysen identifiserte vi fire fokusområder med tilhørende vesentlige tema:

- Ansvarlige utlån og investeringer
- Rådgiving og kundetilbud
- Bærekraftig omstilling av Midt-Norge
- Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN

Disse fokusområdene danner grunnlaget for våre nøkkeltall som fungerer som drivere for vår omstilling. Måloppnåelse og status knyttet til disse nøkkeltallene rapporteres til konsernledelse og bankens styre på kvartalsvis basis.

Vi har i år arbeidet målrettet for å komplettere nøkkeltallstabellen. Komplettering av nøkkeltallene har krevd nye verktøy, datapunkter og arbeidsprosesser, men arbeidet har tatt noe lengre tid enn først antatt. Oversikten under oppsummerer status for nøkkeltallene for hvert fokusområde med tilhørende vesentlige temaer.

Ansvarlige utlån og investeringer	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Tap som følge av svindel ¹⁰⁾	< 10.000.000 NOK	15.660.000 NOK	< 22.500.000 NOK
Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	100 %	97 %	100 %
Utlånsvolum næringsliv med ESG-score	75 %	87 %	90 %
Utlånsvolum privatmarked med ESG score ¹⁾	20 %	0 %	20 %
Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	Under arbeid	19,1 % ²⁾	Under arbeid ³⁾
Totalt klimagassutslipp fra utlånsporteføljer	1.000 (1000 tCO ₂ e)	1.034 (1000 tCO ₂ e)	SBT ⁴⁾
Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke	90 %	42 %	70 %
Andel næringsseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000m ²) med energimerke	75 %	21 %	90 % av nye innvilgelser
Rådgiving og kundetilbud			
Salgsvolum produkter og tjenester med miljømessig fordel ⁵⁾	2.000.000.000 NOK	2.516.000.000 NOK	3.000.000.000 NOK
Salgsvolum produkter og tjenester med samfunnmessig fordel ⁶⁾		0	
Kategoriscore bærekraft i Winningtemp ⁷⁾	7,4	7,3	8
Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	100 %	94 %	100 %
Antall dokumenterte klager for brudd på personvern eller tap av kundedata	0	12	0
Bærekraftig omstilling av Midt-Norge			
Antall deltagere på møteplasser og nyskappingsaktiviteter	7.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter	5.790 deltagere 300 gründer- og ungdomsbedrifter	6.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter
Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram	50-100	270	500
Andel store næringslivskunder med kredittengasjement som har et klimaregnskap ⁸⁾	25 %	24 %	25 %
Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN			
Andel av konsernets vesentlige innkjøp (>100.000 kr) fra leverandører med klimaregnskap	50 %	68 %	80 %
Andel ledere og ansatte som har gjennomført e-læring i informasjonssikkerhet	100 %	90 %	100 %
Kategoriscore mangfold, inkludering og likebehandling i Winningtemp ⁹⁾	I/A	I/A	I/A
Totalt klimagassutslipp i daglig drift	16,4 (1000 tCO ₂ e)	18,5 (1000 tCO ₂ e)	SBT ⁴⁾

- 1) Modellen for ESG-scoring i PM-porteføljen er foreløpig ikke utarbeidet i SpareBank 1 Alliansen
- 2) Basert på eksisterende rammeverk per januar 2024
- 3) Foreløpig er en offisiell definisjon av de 15 % mest energieffektive bygningene ikke tilgjengelig, hvor tilgang på sikre data er nødvendig for å sikre en robust tilnærming
- 4) Våre målsetninger knyttet til klimagassutslipp er f.o.m. 2023 under utarbeidelse ifbm. vår forpliktelse til SBTi
- 5) Produkter med miljømessig fordel er her definert som grønne produkter ihht. vårt produkthierarki. Dette avviker fra taksonomien. Se vår taksonomirapportering under fokusområdet "Ansvarlige utlån og investeringer".
- 6) Vårt kundetilbud er en funksjon av krav og føringer fra våre kommunekunder, og vi har ikke egne produkter med samfunnsmessig fordel per 2023
- 7) Vårt verktøy for medarbeideroppfølging
- 8) «Store næringslivskunder» er kunder som overskrider to av tre følgende kriterier: Omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250
- 9) Vi har revidert bærekraftsmodulen i Winningtemp, og dette nøkkeltallet inngår nå som en del av nøkkeltallet *Kategoriscore bærekraft i Winningtemp*
- 10) Tap som følge av svindel er her definert som utgifter som følge av svindel mot bankens kunder, erstattet av banken.

Tabell 1: Fokusområder med tilhørende nøkkeltall

Kommende lovkrav og regulering

Rapporteringskravene for finansielle foretak er sterkt tiltakende i årene som kommer, mye som følge av at finanssektoren har en viktig rolle i omstillingen til en lavutslippsøkonomi nasjonalt og internasjonalt. SpareBank 1 SMN har i 2023 tatt flere steg i arbeidet med å forberede oss på å ivareta de nye regulatoriske kravene etter hvert som de inntreffer. Vi har:

- Styrket og samlokalisert konsernets fagmiljø på bærekraft.
- Fremskyndet tidspunkt for oppdatering av konsernet doble vesentlighetsanalyse til første kvartal 2024.
- Utviklet første versjon av et konsernfelles rammeverk for rapportering og offentliggjøring av bærekraftsinformasjon.
- Revidert mandatet til konsernets ESG-komité, hvor kompetanseutvikling knyttet til rapportering og rammeverk er en av flere oppdateringer.
- Gjennomført diverse kurs i implementering av kommende rapporteringskrav og standarder.
- Orientert revisjonsutvalg og styret om utvidelse av ansvar og oppgaver som følge av nye krav til bærekraftsrapportering.

Bærekraftsdirektivet

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), også kjent som bærekraftsdirektivet på norsk, trådte i kraft i EU 1. januar 2023, og erstatter Non-Financial Reporting Directive (NFRD), også kjent som regnskapsdirektivet, med virkning fra 1. januar 2024. Verdipapirlovutvalget overleverte i mai sin utredning om gjennomføring av CSRD i norsk rett, og det er forventet at Norge vil følge samme tidsplan som EU. SpareBank 1 SMN vil bli rapporteringspliktige for rapporteringsåret 2024, med første rapportering i 2025.

CSRD operasjonaliseres gjennom et omfattende sett med rapporteringsstandarder kalt European Sustainability Reporting Standards (ESRS) som dekker vesentlige tema innenfor EUs Green Deal både på miljømessige-, sosiale-, og økonomiske forhold.

Som børsnotert kredittinstitusjon omfattes vi av den første «bølgen» av rapporteringsplikt for regnskapsåret 2024. Vi har iverksatt flere initiativer internt for å sørge for at vi er klare til å imøtekomme kravene når de trer i kraft i Norge.

Vi har i 2023 gjennomført et prosjekt for å kartlegge og forstå konsekvensene av kommende lovkrav og regulering. Arbeidsgruppen har bestått av fagpersoner fra bærekraftsavdelingen i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS, samt nøkkelpersoner fra blant annet risikostyring, konsernregnskapsavdelingen og avdeling for etterlevelse. Mandatet har vært å utarbeide et konsernfelles rammeverk for rapportering og offentliggjøring av bærekraftsinformasjon.

Som en del av SpareBank 1-alliansen har vi også tett dialog med andre alliansebanker for å identifisere felles databehov, vurdere felles initiativer og skape en felles forståelse av hvordan regelverket treffer oss som sparebanker. Det er allerede igangsatt flere initiativer knyttet til å forstå ESRS og databehovene ESRS medfører.

De omfattende rapporteringskravene som følger av CSRD har introdusert et behov for ytterligere omorganisering og fordeling av rapporteringsansvaret på bærekraft innad i SpareBank 1 SMN-konsernet. For oss har den operasjonelle delen av bærekraft alltid vært sterkt forankret i de ulike fag- og forretningsområdene i konsernet, men rapportering og strukturering har tilhørt ansvarsområdet til Konsernfinans og Eierstyring.

Vi har en ambisjon om å benytte kravene i CSRD til å ruste våre strukturer, våre ansatte og vår forretningsmodell i en retning som fremmer langsiktig bærekraftig verdiskapning. De brede, komplekse, og til dels omveltende kravene i CSRD gjør at vi øyner både en mulighet, men også en nødvendighet, i å involvere konsernets fag- og forretningsområder ytterligere i rapporteringen. I løpet av 2024 vil vi i større grad involvere nøkkelpersoner i fag- og forretningsområder som bidragsytere i utarbeidelsen og oppdateringen av retningslinjer, handlingsplaner, nøkkeltall og målsetninger.

Konsernfinans og Eierstyring vil fortsatt ha det overordnede fagansvaret for forståelse og implementering av regelverket, samt potensielle endringer og oppdateringer, hvor nøkkelpersonene i fag- og forretningsområdene vil ha spesifikke oppgaver knyttet til ulike vesentlige tema. Vi mener at en slik organisering gjør at konsernet stiller sterkere i møte med kommende lovkrav og reguleringer.

Oppdatering av SpareBank 1 SMNs dobbelt vesentlighetsanalyse

Vi har siden 2020, med to-årig intervall for oppdatering, utarbeidet en vesentlighetsanalyse for konsernet. Oppdateringen er med på å sikre at vi alltid hensyntar endringer i våre interessenters perspektiv og preferanser. I 2020 utarbeidet vi en enkel vesentlighetsanalyse med fokus på påvirkningsvesentlighet; hvordan SpareBank 1 SMN påvirker klima, miljø og mennesker.

I oppdateringen av vesentlighetsanalysen høsten 2022 valgte vi å utvide perspektivet vårt med å ta inn finansiell vesentlighet som en dimensjon i vår vesentlighetsanalyse. Dette resulterte i en dobbel vesentlighetsanalyse som danner grunnlaget for innholdet og strukturen i vår rapportering for 2022. Denne strukturen videreføres i 2023.

For første gang vil nå en dobbel vesentlighetsanalyse bli lovpålagt gjennom innføringen av Bærekraftsdirektivet (CSRD) i norsk rett. Den doble vesentlighetsanalysen danner fundamentet for vår rapportering i tråd med ESRS, og prosessen, samt resultatet, er viktig for vårt fokus i årene som kommer, både i rapportering og virksomhetsstyring. Vi har foretatt en preliminær kartlegging av vår nåværende doble

vesentlighetsanalyse mot tematikk og emner i ESRS, nettopp for å se hvilke vesentlige tema som mest sannsynlig vil være gjeldende for oss å rapportere på når CSRD trer i kraft.

Vi har som ambisjon å oppdatere konsernets doble vesentlighetsanalyse tidlig i 2024, og med erfaringer og kompetanse fra prosessen høsten 2022, føler vi oss godt rustet til å utarbeide en dobbel vesentlighetsanalyse i tråd med de nye kravene i ESRS. Vi fremskynder dette arbeidet i 2024 for å sikre at retningslinjer, handlingsplaner, nøkkeltall og målsettinger er i tråd med kravene i ESRS.

Taksonomi

Taksonomien trådte i kraft i Norge 1. januar 2023 med første rapportering i 2024 (for rapporteringsåret 2023). Som kredittinstitusjon spiller vi en viktig rolle i allokering av kapital til bærekraftige økonomiske aktiviteter, og blir som resultat av dette omfattet av første rapporteringsbølge på taksonomien i Norge.

Taksonomien er EUs klassifiseringssystem for bærekraftige økonomiske aktiviteter, og angir kriterier for hvilke økonomiske aktiviteter som er å anse bærekraftige og ikke. Taksonomien består av seks miljømål, hvor de to første miljømålene (klimaendringer og klimatilpasning) er gjeldende for rapportering i 2023. De fire gjenværende miljømålene er ikke forventet å bli innlemmet i EØS-avtalen før årsslutt, og vil først bli rapporteringspliktig for rapporteringsåret 2024.

Øvrig arbeid med taksonomien, herunder metodikk, beregninger, forutsetninger, utfordringer og muligheter finnes nærmere beskrevet i fokusområdet Ansvarlige utlån og investeringer.

Ansvarlige utlån og investeringer

Utlån til husholdninger og bedrifter er konsernets kjernevirksomhet. Det er en gjennomgående forventning fra våre interessenter at utlåns- og investeringsvirksomheten skal stimulere til bærekraftig næringsutvikling og verdiskaping. Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Sikre etterlevelse av lover og regler gjennom oppdaterte risikovurderinger og effektiv bekjempelse av økonomisk kriminalitet	<ul style="list-style-type: none"> Tap som følge av svindel Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft	Styrke konsernets vekst og lønnsomhet gjennom differensiert prising av klimarisiko og aktiv porteføljestyling	<ul style="list-style-type: none"> Utlånsvolum næringsliv med ESG-score Utlånsvolum privatmarked med ESG-score Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner 	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked
Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer	Redusere konsernets finansielle risiko gjennom å integrere klima- og naturpåvirkning i rådgiving, risikostyring og kredittmodeller	<ul style="list-style-type: none"> Reduksjon av total klimagassutslipp fra utlånsporteføljer i tråd med overgangsplaner mot netto null innen 2050 	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring Konserndirektør Risikostyring
Stimulere til grønn omstilling for privatkunder og næringslivskunder	Aktivt påvirke reduksjon av kundenes energiforbruk gjennom rådgiving, produktutvikling og kurstilbud	<ul style="list-style-type: none"> Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke Andel næringseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000 m²) med energimerke 	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS

Tabell 2: Ansvarlige utlån og investeringer – vesentlige tema

Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon

Vår tilnærming til temaet

Omfanget av økonomisk kriminalitet som gjennomføres gjennom bank- og finansforetak er økende, og med kriminelle som stadig profesjonaliseres øker den kriminelle aktiviteten i kompleksitet. For oss er forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet og korrupsjon en sentral oppgave. Arbeidet er lovpålagt, og påvirker tilliten til det norske velferdssamfunnet og finansnæringen både nasjonalt og internasjonalt. Temaet er vesentlig for alle våre interessenter, og vi benytter betydelige ressurser på dette arbeidet.

Arbeidet med forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet er handlinger som rammer enkeltpersoner, næringslivet og samfunnet, og kan få negative konsekvenser for tilliten i det norske velferdssamfunnet. Videre fremkommer det av ulike trusselvurderinger at bank og finans har en økt sårbarhet for ansatte som begår kriminelle handlinger alene eller gjennom tette bånd til kriminelle.

Som rapporteringspliktig etter hvitvaskingsregelverket, har SpareBank 1 SMN en lovmessig plikt til å gjennomføre tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Den 1. januar 2023 trådte ny finansavtalelov i kraft

med formål om å styrke forbrukervernet. Banken har fått en lovmessig plikt til å korte ned saksbehandlingstiden på klagesaker relatert til svindel.

Det er gjennomført mange små og store tiltak relatert til forebygging, avdekking og håndtering av økonomisk kriminalitet i 2023.

Strategisk forankring økonomisk kriminalitet

Viktigste retningslinjer: Konsernpolicy og overordnet retningslinje hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner, Policy interne misligheter og korrupsjon.

Ansvarlig for området: Leder økonomisk kriminalitet er bankens hvitvaskingsansvarlige. Konserndirektør Teknologi og utvikling har det overordnede ansvaret for antisvindel og interne misligheter og korrupsjon.

Målsetting: Å ivareta tillit hos myndigheter, kunder, samarbeidspartnere og konkurrenter gjennom forebygging, avdekking og håndtering av transaksjoner med tilknytning til hvitvasking, terrorfinansiering og annen økonomisk kriminalitet.

Svindel

Utvikling og trender i 2023

Banken har registrert en økning i svindel og svindelforsøk mot våre kunder i 2023. Samlede tall for våre kontakflater - fra kundesenter, klage- og reklamasjonsavdeling til enheter som jobber mot økonomisk kriminalitet viser en fortsatt økning i omfang av svindel sammenlignet med foregående år. Dette er for øvrig på linje med rapporter fra myndigheter og offentlige aktører samt andre finansinstitusjoner i Norge for det siste året.

I 2023 har markante trender vært økningen i svindel knyttet til falske investeringer og økning i svindel knyttet til digitale bruktmarked. Vi ser at omfanget av telefonsvindel mot eldre ("Olga-bedragerier") fortsatt er høyt, samtidig som våre sikkerhetssystemer har forebygget og stanset et betydelig antall forsøk på dette i 2023, sammenlignet med 2022.

Tiltak og antisvindelarbeid i 2023

I 2023 har vi oppdatert våre risikovurderinger knyttet til forebygging av svindel sammen med øvrige alliansebanker som del av en langsiktig og strategisk utvikling av antisvindelarbeidet i SpareBank 1 alliansen. 2023 har vært preget av flere store svindelsaker hvor banken har tatt et ledende initiativ på nasjonalt nivå inn mot politi- og påtalemyndighet, og hvor utfallet av sakene har i stor grad kommet samfunnet til gode. 2023 har også vært et år hvor vi har inntatt en synlig posisjon i media med et svindelforebyggende budskap, i tillegg til å ha gjennomført en rekke foredrag og kundemøter lokalt hvor fokus har vært råd og veiledning for å unngå å bli svindlet.

Forventet utvikling 2024

I takt med en stadig voksende digital integrering av samfunnet, videre digitalisering av betalings- og finanstjenester ventes det at svindel som treffer banken og våre kunder vil fortsatt være høyt og økende i året som kommer. På generelt grunnlag vil digitalisering – som en positiv kraft i samfunnet som øker verdier, reduserer transaksjonskostnader og realiserer gevinst - også åpne opp for transnasjonal svindel, oppskalering og intensivering av angrep, effektiv deling av kriminalitetskunnskap og ny teknologi, samt at det åpner for raske endringer i modus og angrepsvektorer mot bank og bankkunder. Økningen i svindel må

også sees i sammenheng med et geopolitisk bilde i endring; svindel undergraver og svekker tillit mellom borgere, og den tilliten borgerne har til store samfunnsaktører, som bl.a. banker. Dette kan tjene kriminelle aktører.

Hvitvasking og terrorfinansiering

SpareBank 1 SMN har en lovmessig plikt til å gjennomføre tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. I årsrapporten for 2022 skrev vi at våre viktigste prioriteringer innen antihvitvasking og terrorfinansiering i 2023 ville være forbedring av prosesser og rutiner, sikre etterlevelse i forbindelse med fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, samt anskaffelse av neste generasjons AML-løsninger. I tillegg er vårt rammeverk for hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner oppdatert. Det er gjort en større kartlegging av bankens risiko tilknyttet ulike typer av korrespondentforbindelser, og innenfor personmarked er kvaliteten og effektiviteten relatert til "kjenn-din-kunde"-prosesser forbedret.

Vår konsernpolicy og overordnede retningslinjer på området stiller krav til interne kontroll- og kommunikasjonsrutiner som skal bidra til etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. 27.805 transaksjoner ble identifisert for videre kontroll av bankens transaksjonsovervåking. 610 saker ble rapportert som mistenkelige til enheten for finansiell etterretning (EFE) i Økokrim.

Det er i 2023 gjennomført opplæringsaktiviteter for alle ansatte. 97 % av tildelt e-læring innenfor økonomisk kriminalitet er gjennomført og det er gjennomført spesifikk opplæring for fagmiljø, både gjennom fysiske samlinger, e-læring og sertifiseringsløp.

Interne misligheter og korrupsjon

Interne misligheter og korrupsjon er ødeleggende for samfunnet som helhet og undergraver lovlig forretningsvirksomhet og konkurranse. Befatning med interne misligheter og korrupsjon kan skade virksomheten og omdømme, samt medføre straffereaksjoner, tap av kontrakter eller annet økonomisk tap.

Mislighetsbegrepet omfatter både straffbare og ikke-straffbare forhold og kan utføres gjennom eksempelvis underslag, tyveri, bedrageri, korrupsjon, brudd på taushetsplikt og/eller etiske retningslinjer.

Konsernet har nedfelt nulltoleranse til alle former for interne misligheter og korrupsjon i sine etiske retningslinjer.

Antikorrupsjonspolicy er revidert og endret til å omfatte alle former for interne misligheter. Denne er styrebehandlet og angir føringer for konsernets holdning til og arbeid med å forebygge interne misligheter og korrupsjon.

De vesentligste risikoene for interne misligheter og korrupsjon som er identifisert er sårbarheter tilknyttet ansatte, misbruk av tilganger og utnyttelse av system. Det er gjennom året jobbet med en rekke tiltak for å kartlegge sårbarheter og implementere tiltak for å redusere risiko for interne misligheter og korrupsjon.

Våre etiske retningslinjer presiserer at ansatte skal unngå å komme i et avhengighetsforhold til konsernets kunder eller leverandører. Ansattes verv skal registreres og godkjennes av HR.

Retningslinjene knyttet til korrupsjon gjøres kjent for alle ansatte gjennom opplærings- og holdningsskapende tiltak. Dersom retningslinjene likevel blir brutt, medfører dette sanksjoner for de det gjelder.

Banken har egne varslingsrutiner for å sikre ansattes rett til å fremsette varsel om kritikkverdige forhold. Varslingsrutinene gjelder også dersom det mistenkes interne misligheter eller korrupsjon. Varsling kan gjøres anonymt. I 2023 var det 4 varslingssaker.

Opplæring

Hvert år gjennomfører alle ansatte i konsernet en obligatorisk etikkoppdatering som et ledd i å fremme etisk bevissthet og profesjonell integritet. Tema for årets etikkuke var habilitet og interessekonflikt. Per dags dato har 94 % av våre ansatte gjennomført denne opplæringen.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Konsernpolicy og overordnet retningslinje hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner
- Policy interne misligheter og korrupsjon
- Etske retningslinjer

Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft

Vår tilnærming til temaet

Vår langsiktige lønnsomhet og konkurransekraft er avhengig av at vi lykkes med den grønne omstillingen i tett samspill med våre kunder, leverandører og forretningspartnere. Som ledd i dette arbeidet er ESG-scoring av næringslivskunder en integrert del av kredittprosessen. Tilsvarende verktøy vil også bli innført for våre privatkunder. Vi har innført tydelig differensiering på låneutmåling (LTV), avdragsprofil, mulighet til å utbetale utbytte for selskaper, avhengig av hvordan vi vurderer ESG-risikoen på kundenivå. Gjennom disse endringene i kredittprosessen, skal konsernets utlån i økende grad oppfylle kravene til grønn obligasjonsfinansiering.

Privatmarked

Kredittstrategien er vedtatt av bankens styre. Rammene for bærekraftige utlån er satt her og operasjonaliseres gjennom bankens kredittpolicy og rammeverk for utlånsvirksomheten. Rammeverket skal bidra til at banken eksempelvis ikke påfører kundene gjeldsforpliktelser som er i strid med god rådgivingsikk og forsvarlig utlånspraksis. Banken har avslagsplikt der kunder ønsker å gjøre låneopptak på uforsvarlige låneformål, og der kunden har svak betjeningsevne.

I konsernets oppdaterte vesentlighetsanalyse vurderes det at privatmarked har størst påvirkning på temaene husholdning og landbruk. Finansiering til privatkunder kan positivt påvirke boligforhold, blant annet gjennom pådriverrollen for å inkludere lavtlønnede i boligmarkedet, og ved å tilby andre finansielle tjenester med positiv effekt på utsatte grupper i samfunnet, herunder vår satsing på finansielt helseteam.

Privatmarked har også en pådriverrolle i bygg- og eiendomsbransjen. Dette gjennom partnerskap med eiendomsutviklere og meglerforetak som kan ha positiv klimapåvirkning på byggeprosjekter som kan gi en bærekraftig boligstandard. Privatmarked jobber målrettet med videreutvikling av tilbudet av grønne produkter og bidra til at boligutviklere tar hensyn til boligkjøpers preferanser innen bærekraft og gjennom dette driver frem grønn omstilling.

Utlån til landbrukskunder tilhører privatmarkedsporteføljen, og omfatter segmentene jordbruk, skogbruk, husdyrhold, videreforedling av råvarer og leveranser av ulike tjenester på gård. Det er en viktig bransje for oss og er den nest største bransjeporteføljen i banken. Målt i utlånsvolum er vi den neste største landbruksbanken i Norge. Vår rolle innebærer, i henhold til vår landbrukspolicy, at vi skal bidra til å utvikle landbruket i regionen vår. Dette betyr at banken tar en større rolle i utviklingen av landbruket enn å kun være en tilbyder av kapital.

Slik skal vi stimulere kunder og forretningsforbindelser til å vurdere hvor bærekraftig egen virksomhet er i dag, og hvordan man kan tilpasse seg det grønne skiftet. Vi skal gjøre det mer attraktivt å velge gode, bærekraftige tiltak og løsninger på tvers av forretningsområdene våre. Dette skal skape grunnlag for langsiktige investeringer og miljøvennlig forvaltning, og er i tråd med forvaltertankegangen; landbrukseiendommen skal overlates i bedre stand enn den var da man selv overtok den.

I løpet av 2023 har vi fått mulighet til å hente «estimerte energimerker» fra Eiendomsverdi. Dersom disse energimerkene blir godkjent til bruk, vil mange av objektene som mangler energidata kunne estimeres. Dermed vil kun en mindre andel av objektene vi har finansiert stå uten energimerke. Dette legger grunnlaget for en implementering av en rådgivingsløsning og ta ESG inn i kredittvurderingen.

2023 har vært et krevende år for kunder med store lån, store forsørgerbyrder og lave inntekter. Vi har derfor i 2023 lansert finansielt helseteam; et tiltak som angriper problematikken med uhåndterbar gjeld på en mer helhetlig måte med fokus både på de økonomiske utfordringene og helseutfordringer, og den gjensidige påvirkningen disse kan ha på hverandre. Dette tiltaket forventes å hjelpe de av kundene våre som sliter med uhåndterbare gjeldsutfordringer.

Bedriftsmarked

Risiko knyttet til bærekraft er en integrert del av kredittisikovurderingen av våre bedriftskunder, og inngår som fast element i kredittsaker og risikostyring. Denne typen risiko er kredittisiko på lik linje med andre mulige risikodrivere. I henhold til vår kredittstrategi skal vi jobbe målrettet med å redusere både ESG-risiko og klimagassutslipp fra vår utlånsportefølje i tråd med vårt mål om netto null utslipp i vår utlånsportefølje innen 2050. Vi har utarbeidet dokumentet «Retningslinjer for håndtering av risiko knyttet til ESG» som overordnet retningslinje til våre kunderådgivere.

Konsernet skal jobbe målrettet mot å redusere både ESG-risiko og klimagassutslipp fra utlånsporteføljen. For relevante bransjer fastsetter vi bransjeretningslinjer som skal ivareta risiko knyttet til ESG, dette for å sikre at beslutninger blir tatt på solid grunnlag og i henhold til konsernets bærekraftstrategi.

ESG-modell og kredittvurdering

ESG-modellen vår er et sentralt verktøy i vurdering av ESG-risikoen til våre bedriftskunder. Modellen er utviklet i fellesskap i SpareBank 1 alliansen og har som formål å avdekke kredittisiko relatert til ESG, hvor kunden scores på en skala mellom 1 til 10. Spørsmålene i ESG-modellen er tilpasset bransjen som kunden opererer i, i tillegg til vurderinger rundt klimarisiko (fysisk risiko og overgangsrisiko), sosiale risikofaktorer (f. eks. arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter), samt governance. ESG-modellen skal være et verktøy for finansrådgiveren i kundedialogen, dels for ESG-vurderingen sin del, men også for å diskutere risikobildet for kundens bransje, og synliggjøre hvilke tiltak kunden kan gjøre for å minke sin egen ESG-risiko.

Vi har et krav om klassifisering av ESG-risikonivå for alle engasjement lik eller over ti millioner kroner ved bruk av vår ESG-modell. Risikoklassifisering skal oppdateres minimum en gang i året og ved vesentlige endringer. Risikonivået kategoriseres som lavt, medium eller høyt.

For 2023 hadde vi som mål å vurdere 75 prosent andel av alle våre eksisterende og nye kredittengasjement på ti millioner kroner eller mer ved bruk av vår ESG-modell. Ved utgangen av året var andelen på 87,2 prosent og dermed godt over målsetningen. For 2024 har vi satt mål på 90 prosent andel.

Vi vil fortsette å videreutvikle ESG-modellen sammen med SpareBank 1 alliansen både når det gjelder funksjonalitet, spørsmål, vektning og data. For nye og eksisterende kunder med kredittengasjement under ti millioner kroner er det ingen krav til ESG risikoklassifisering i ESG-modellen, men det er krav om verbal ESG-vurdering knyttet til observerte negative avvik.

Investeringer hos SpareBank 1 SMN

Investeringer i SpareBank 1 SMN kan deles inn i tre kategorier:

- Egne direkteinvesteringer
- Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom banken
- Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling

Egne direkteinvesteringer

I forbindelse med styring av konsernets likviditetsrisiko har vi en portefølje bestående av likvide verdipapirer med høy kredittkvalitet. Sammensetningen og størrelsen på porteføljen er i henhold til styrevedtatte styringsdokumenter for likviditetsområdet og lovpålagte krav for likviditetsstyringen. I tillegg er det utarbeidet retningslinjer for bærekraft i likviditetsforvaltningen. Konsernets investeringer i sertifikater og obligasjoner utgjør 34 milliarder kroner ved utgangen av 2023. Vi har i 2023 fortsatt oppbygging av andelen obligasjoner med ESG-kriterier, og vurdert og deltatt i flere emisjoner i NOK og Euro gjennom året. Dette utgjør 2,7 milliarder kroner, og er i all hovedsak obligasjoner utstedt av multinasjonale organisasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett.

SpareBank 1 SMN Invest AS eier aksjer og andeler i regionale virksomheter og fond. Aktiviteten i selskapet er redusert, og selskapet vil ikke investere i nye enkeltelskaper. Porteføljen vil derfor trappes ned over tid.

Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom banken

SpareBank 1 SMN er ikke en forvalter av verdipapirfond, men er en distributør av verdipapirfond. Som distributør er vi opptatt av å tilby fond med høye ambisjoner innen bærekraft. Fondstilbudet er bygget opp gjennom ODIN, et selskap SpareBank 1 SMN har indirekte eierskap i gjennom SpareBank 1 Forvaltning, i tillegg til verdipapirfond fra andre fondsforvaltere.

Sammen med de andre bankene i SpareBank 1-alliansen ønsker vi å gjøre det enklere for våre kunder å investere i verdipapirfond som er riktige for kunden, både med tanke på avkastning og risiko, men også med tanke på bærekraft.

Vi har egne retningslinjer knyttet til bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond, og utarbeidelse og oppfølging av retningslinjene gjøres sammen med de andre bankene i SpareBank 1 alliansen. Gjennom våre

retningslinjer har vi definert hva vi oppfordrer til, forventer, og krever av forvalterne av verdipapirfondene som vi distribuerer til våre kunder. Dersom en forvalter bryter med kravene og etter dialog med oss ikke velger å endre praksis, vil vi stoppe distribusjonen av det respektive verdipapirfondet.

I tillegg til dette har vi etablert vår egen merkeordning, hvor de ulike fondene gis en bærekraftsmerking basert på etterlevelsen av våre forventninger. Kort sagt forventer vi at forvalterne av de respektive fondene er aktive eiere og ekskluderer selskap og sektorer for å sørge for en mer bærekraftig utvikling for selskapet isolert sett, men også for samfunnet og miljøet. Vi tror også dette er viktige faktorer for selskapenes verdiskapning til eierne som igjen er våre kunder.

Som følge av en større pågående revisjonsprosess av merkeordningen i andre halvdel av 2023, har vi avventet prosessen med å innhente ny bærekraftsinformasjon fra forvalterne for 2023. Framover kommer vi i større grad til å støtte oss på Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), også kjent som Offentliggjøringsforordningen på norsk, og mer objektiv bærekraftsinformasjon gjennom en leverandør av bærekraftsdata i merkeordningen, og mindre på informasjon innhentet direkte fra forvalterne. Vi forventer at den nye merkeordningen blir fasett inn i første halvdel av 2024.

Tabellen under viser fordelingen av karakterene i merkeordningen for 2023. Det er kun en karakterendring for fondene som var i distribusjon i 2022.

ESG score	2023	Nye fond 2023
A	12	1
B	179	3
C	17	0
D	4	0
E	0	0
F	1	0
Sum	213	4

Tabell 3: Fordeling av ESG-score på fond

De aller fleste fondene vi distribuerer har karakteren B, og vi mener dette er fond som har en ansvarlig tilnærming til bærekraft. Revisjonen av merkeordningen har blant annet som mål å i større grad kunne skille fond fra hverandre, slik at konsentrasjonen av fond med karakter B blir lavere. Det er kun ett fond som har gått fra karakter A til karakter B sammenlignet med forrige ESG-scoring. For å få karakter A, må fondet i tillegg til å svare opp alle forventningene, være klassifisert som artikkel 9-fond under SFDR.

Samtlige av forvalterne oppgir at de har signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer og rapporterer på etterlevelse.

Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling

Dette er nærmere beskrevet i kapittelet om "Samfunnsutbytte" og "Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst".

Rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner

I tråd med konsernets bærekraftsstrategi, har vi i SpareBank 1 SMN utarbeidet et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner (Green Bond Framework). Rammeverket er utarbeidet i tråd med ICMA Green Bond Principles. Rammeverket støtter opp om FNs bærekraftsmål, og alle kvalifiserte utlån i porteføljen kan relateres til en eller flere av følgende bærekraftsmål:

- Nr. 7: Ren energi til alle

- Nr. 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Nr. 9: Industri, innovasjon og infrastruktur
- Nr. 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Nr. 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- Nr. 14: Livet i havet
- Nr. 15: Livet på land

Kvalifiserte utlån er delt i flere kategorier:

- Grønne boliger og næringsbygg
- Miljømessig og bærekraftig forvaltning av levende naturressurser og arealbruk
- Sirkulær økonomiske tilpassede produkter, produksjonsteknologier og prosesser med utvalgte bærekraftsertifiseringer
- Ren transport
- Fornybar energi

SpareBank 1 SMN har utnevnt Multiconsult som rådgiver for å identifisere de mest energieffektive bolig- og næringseiendommene, elektriske kjøretøy og fornybar energi. Sustainalytics har gjort en uavhengig vurdering av rammeverket.

Per 31. desember 2023 har vi utstedt grønne obligasjoner for 23,8 milliarder kroner. Kvalifiserende eiendeler i porteføljen utgjør 34 milliarder kroner. Mer detaljer om utstedelsene finnes i

 allokeringssrapporten som publiseres i vårt bærekraftsbibliotek på smn.no

SpareBank 1 SMNs rammeverk for grønn finansiering – ferdigstilt januar 2024 – er en oppdatering av eksisterende rammeverk for grønne obligasjoner med tanke på EUs taksonomi. Det er fortsatt noen avvik fra taksonomien og dette skyldes i hovedsak to ting:

- Grandfathering av lån – dvs lån som kvalifiserte på tidspunktet de ble innvilget, men hvor sikkerheten for lånet ikke ville kvalifisert i dag.
- Næringer og sertifiseringer som ikke er en del av taksonomien i dag, som fiske, fiskeoppdrett og Miljøfyrtårn.

For øvrige forskjeller mellom SpareBank 1 SMNs rammeverk og taksonomien viser vi til beskrivelsen i

 uttalelse fra Sustainalytics som har vurdert rammeverket.

Klimarisiko og muligheter

Klimarisiko er risikoen for finansielle tap eller svekket omdømme, som kan relateres enten direkte til klimaendringer (fysisk risiko) eller som en konsekvens av tilpasninger mot et lavutslippssamfunn (overgangsrisiko).

Tap som følge av klimarisiko vil materialisere seg gjennom de tradisjonelle risikogruppene som kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Klimarisiko er derfor en driver for risiko, og ikke en egen risikogruppe. Konsernet anser klimarisiko som en vesentlig finansiell risiko, og frem til klimarisiko er helt integrert i de tradisjonelle risikogruppene og konsernets virksomhetsstyring vil klimarisiko ha et forsterket fokus i vår risikostyring.

Vi benytter Task force on Climate related Financial Disclosure (TCFD) som veiledning i vårt arbeid med, og rapportering på, klimarisiko.

Ledelse

Styrets involvering i klimarelaterte risikoer og muligheter

Ansvar for klimarisiko følger ordinær ansvarsstruktur i konsernet, i henhold til konsernets risikostyringspolicy. Styret i SpareBank 1 SMN har det overordnede ansvaret for klimarisiko gjennom godkjenningen av styringsdokumenter og oppfølging av rapportering fra administrasjonen. Risiko- og revisjonsutvalget følger opp konsernets arbeid med klimarisiko og gir sin innstilling i saker til styret. Klimarisiko rapporteres minst kvartalsvis til styret gjennom kvartalsrapporteringen og som fast tema i risikoreport, og årlig gjennom årsrapport og ICAAP.

Styret har godkjent og vil fremover revidere styringsdokumenter som er utformet for å håndtere klimarisiko, som for eksempel Bærekraftstrategien, Policy for bærekraft, Klimarisikostrategi og Kreditstrategien. Arbeidet med å integrere og revidere klimarisiko i alle styrende dokumenter er en kontinuerlig prosess.

Styret vedtok i 2022 ambisjonen om netto null i 2050, anerkjente klimarisiko som en strategisk mulighet og trussel, og vedtok rammeverket for overgangsplaner mot netto null. Styret har i 2023 tatt ambisjonen om netto null i 2050 ett steg videre med å forplikte konsernet til Science Based Targets initiativ (SBTi). Innen oktober 2025 må konsernet utarbeide og få validert planer og utslippsbaner mot netto null i 2050.

Ledelse av klimarelaterte risikoer og muligheter

Konsernledelsen har satt retning for arbeidet med klimarisiko ved å sette bærekraft som en av fem strategiske prioriteringer i konsernstrategien, som ble vedtatt i 2019.

I den daglige driften følger håndtering av klimarisiko ordinær forsvarslinjestructur og ansvar, der konsernsjef har det øverste ansvaret. Presiseringer av roller og ansvar i arbeidet med klimarisiko, som del av arbeidet med bærekraft, er beskrevet i Policy for bærekraft. Ved at klimarisiko inkluderes i alle styringsdokumenter blir ansvaret for klimarisiko en integrert del av konsernets virksomhet.

Konsernets ESG-komité skal bidra til utvikling og implementering av en felles konsernstandard for bærekraft i SpareBank 1 SMN. Klimarisiko er en del av dette arbeidet. Alle forretningsområdene i konsernet er representert med et medlem i komitéen, som er pekt ut av ansvarlig konserndirektør eller leder for datterselskaper. Komitéens mandat ble revidert i oktober 2023, og skal blant annet:

- Overvåke trender og utviklingstrekk innen ESG
- Stimulere til at arbeidet med å integrere bærekraft videreutvikles og intensiveres i alle deler av konsernet i tråd med gjeldende strategisk initiativ.
- Bidra til å utvikle aktive påvirkningsstrategier og overgangsplaner som hjelper konsernets kunder, leverandører og forretningspartnere å lykkes med nødvendig omstilling
- Bidra til å tydeliggjøre konsernets ESG databehov som grunnlag for helhetlig virksomhetsstyring og forberedelse til å tilfredsstille nye regulatoriske krav
- Bidra til å utvikle kompetanse på relevante rammeverk og regulatoriske krav

Strategi

SpareBank 1 SMN er opptatt av å skape bærekraftig lønnsomhet og vekst. Konsernets strategi for klimarisiko skal understøtte disse målene ved at:

- Det langsiktige målet skal nås ved å identifisere, vurdere og håndtere fremtidig klimarisiko knyttet til konsernets virksomhet, primært gjennom å være en pådriver for grønn omstilling.

- Vi skal utvikle og vedlikeholde kunnskap, verktøy og metoder for å identifisere klimarisiko både på kundenivå og å kvantifisere risiko på aggregert porteføljnivå.
- Policy og fullmakter skal utformes slik at de danner en effektiv ramme for virksomheten, med det mål å holde konsernets eksponering mot klimarisiko innenfor styrets vedtatte risikoappetitt.
- Vi skal aktivt jobbe med å redusere klimarisiko i utlånsporteføljen gjennom rådgivning, finansiering til omstilling og i siste instans avvise kunder eller leverandører som hverken oppfyller minstekrav til bærekraft eller har manglende forpliktelse til omstilling.

Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, medium og lang sikt

Konsernet oppdaterer årlig en detaljert kartlegging av klimarisiko etter mal fra TCFD. For utlånsvirksomheten er vesentlige bransjer gjennomgått i samarbeid mellom bransjeansvarlig, Kredittavdelingen og Risk Management. Potensielle trusler og usikkerhet blir identifisert og risiko blir vurdert på kort, medium og lang sikt. Ved funn av vesentlig finansiell risiko kan ESG-modellen tilpasses til å identifisere utsatte kunder. Til slutt vurderes valg av risikostrategier for å håndtere risikoen, herunder utvikling av nye policyregler.

Resultatene fra analysen viser at klimarisiko primært er en risiko gjennom utlån til kunder. Utlånsporteføljen vår bærer med seg en relativt lav fysisk risiko, med unntak av bransjene fiskeri og havbruk hvor risikoen er moderat som følge av forventet økt temperatur i havet. Overgangsrisiko vil påvirke de fleste bedrifter i tilpasningen mot lavutslippssamfunnet. Vi er eksponert mot landbruk og skipsrelaterte bransjer, som i våre analyser har høye estimerte klimagassutslipp, og har offentlig oppmerksomhet knyttet til utslippene. Disse bransjene har selv et bevisst forhold til problemstillingen og jobber aktivt for å redusere klimagassutslippene, som gjennom Landbrukets Klimaplan og International Maritime Organization (IMO).

I tillegg til å representere en overgangsrisiko er kundens omstilling en mulighet for konsernets forretningsområder knyttet til produkter og rådgivingstjenester. Vi ser at etterspørselen etter grønne lån er stigende blant større bedrifter, men også mindre bedrifter og boliglånskunder etterspør dette. Produktet er både en mulighet for økt salg og en motivasjon for våre kunder til å gjøre grønne investeringer. Grønne investeringer kan bidra til å redusere kunders sårbarhet mot klimarisiko, men kan også bli en finansiell risiko for kunden dersom investeringskostnaden er for stor eller teknologivalget er feil.

Konsekvenser for drift, strategi og finansiell planlegging

Resultatene fra kartleggingen av klimarisiko er brukt til å prioritere videre arbeid, etablering av nye policyregler og til arbeidet med overgangsplaner mot netto null. Resultatene benyttes også som input i arbeidet med kredittstrategi. Ambisjonen er at prioriteringer for vekst og justering av kredittammer skal bidra til at klimarisiko er innenfor styrets risikoappetitt.

Implementeringen av tiltak vektlegger å støtte bærekraftstrategiens mål om å være pådriver for grønn omstilling. I 2023 ble overgangsplaner for landbruk, fiskeri og næringseiendom ferdigstilt eller oppdatert.

Klimarisiko er blant annet integrert i virksomhetsstyringen gjennom KPI-er, som vist i nøkkeltallstabellen innledningsvis i årsrapporten.

Vi utsteder grønne obligasjoner og har et etablert program for å sikre bruken av midlene. Rammeverket for grønne obligasjoner ble revidert i 2023. I tillegg har SpareBank 1 Boligkreditt finansiert seg med grønne obligasjoner. Vi tilbyr grønne boliglån, byggelån og landbrukslån.

Klimascenariers potensielle påvirkning på drift, strategi og finansiell planlegging

SpareBank 1 SMN benytter Network for Greening the Financial System (NGFS) sine scenarier til å analysere konsekvensene av klimaendringer for konsernets aktiviteter. Vi fokuserer på de tre scenariene «Ordnet overgang», «Uordnet overgang» og «Varm verden». Våre overgangsplaner utvikles for å bidra til en ordnet overgang, men forbereder også virksomheten på å kunne håndtere de to andre scenariene. Den kvalitative analysen som er gjennomført fokuserer på de to nedsidescenariene.

Det er utført kvantitative analyser på utlånsporteføljen med utgangspunkt i scenariene. For overgangsrisiko i utlånsporteføljen til næringsliv har vi sett på hvordan økte karbonpriser i NGFS-scenariene kan påvirke årsresultatene til våre næringslivskunder gitt estimerte klimagassutslipp per kunde. Resultatene bekrefter at dersom forurenser selv skal betale for sine utslipp, så vil bransjer med høye klimagassutslipp få store kostnader.

Bankene i SpareBank 1-alliansen har i 2023 videreutviklet stresstestmodell for kredittrisiko til å inkludere klimascenarier og klimarelaterte variabler. Arbeidet fortsetter i 2024.

Vår vurdering er at en uordnet overgang vil være mest utfordrende innenfor analysehorisonten frem til 2050. Vi jobber derfor aktivt med å stille krav og forventninger til våre kunder slik at grønn omstilling reduserer sårbarhet mot en uordnet overgang til lavutslippssamfunnet.

Risikostyring

Identifisering av klimarisiko

Vi har flere prosesser for å identifisere klimarisiko i vår virksomhet. Vi fokuserer det meste av vårt arbeid med klimarisiko mot utlånsvirksomheten, ettersom det er her vi anser risikoen som størst.

Den tidligere nevnte kartleggingen av klimarisiko etter TCFD-mal er en grundig analyse av hendelser som kan treffe våre kunder, vurdert på bransjenivå.

Innenfor en bransje kan sårbarhet mot klimarisiko variere. Alle næringslivskunder med volum over 10 MNOK, samt finansiering av landbrukskunder, skal vurderes i SpareBank 1 alliansens felles ESG-modell. Modellen vurderer kundenes overgangsrisiko, fysisk risiko, sosiale forhold og selskapsledelse. Modellen er utarbeidet med mål om å gi gode og oppdaterte risikovurderinger og sikre god datafangst. Foreløpige resultater fra modellen styrker vår vurdering om at overgangsrisiko er en større utfordring for våre kunder enn fysisk risiko.

Klimarisiko er et eksplisitt vurderingspunkt for alle kredittsaker for næringslivskunder og landbruk. Rådgiver må altså gjøre en egen vurdering av kundens sårbarhet mot klimarisiko i tillegg til gjennomføring av ESG-scoring.

Håndtering av klimarisiko

Vår strategi for håndtering av klimarisiko er primært å være en pådriver for grønn omstilling for våre kunder gjennom rådgiving og finansiering til omstilling. Våre overgangsplaner per bransje inneholder krav og forventninger til våre kunder som videre skal bidra til håndtering av kundens klimarisiko.

Gode retningslinjer bidrar til å forebygge kredittrisiko og setter tydelige rammer for utlånsvirksomheten. For finansiering av næringseiendom har vi strengere krav til belåningsgrad av bygg som er lite energieffektive. Dette fordi vi forventer behov for oppgradering mot moderne energistandard for å tiltrekke seg leietakere og møte offentlige krav.

Integrering av klimarisiko i rammeverket for risikostyring

Integrering av klimarisiko i virksomhetsstyring er en pågående prosess, og innebærer at effekten av klimarisiko skal tas med i samtlige strategier, retningslinjer og rutiner. Utover Bærekraftstrategien, Policy for bærekraft og Klimarisikostrategien, er klimarisiko integrert i rammeverket for risikostyring som en driver for risiko. De tre nevnte dokumentene har fungert som veiledere for hvordan andre styringsdokumenter skal integrere klimarisiko.

EU (EBA) stiller omfattende krav til vårt arbeid med klimarisiko, som f.eks. i retningslinjer for innvilgelse og oppfølging av lån. Interne prosjekter er gjennomført for å sikre etterlevelse, som videre bidrar til økt fokus og kvalitet i arbeidet.

Klimarisiko er vurdert som en driver for risiko i bankens ICAAP.

Mål og metode

Metoder som brukes til å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter, i tråd med strategi- og risikostyringsprosesser

De kvalitative TCFD-analysene av klimarisiko gjøres på vesentlige aktiviteter i konsernet, med fokus på de største bransjene i vår utlånsportefølje. Vi vurderer hver hendelse separat og hendelsene i sum per overgangs/fysisk-risiko iht. en skala fra lav til høy risiko. Risikovurderingen gjøres også i tidsdimensjonen kort, medium og lang (2030+).

Gjennom våre analyser har vi identifisert klimagassutslipp som en risiko for kunder i vår utlånsportefølje. Dette har bidratt til at konsernet ble medlem av Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). I løpet av 2023 har vi jobbet med å løfte kvaliteten på estimatene og tilpasse metodikken mot Finans Norge sin veileder for finansierte klimagassutslipp. Estimatenes er fremdeles heftet med stor usikkerhet, men vi bruker likevel tallene i vårt strategiske arbeid. Detaljert beskrivelse av beregninger og forutsetninger ligger i kapittel om "Finansierte utslipp".

For finansiert eiendom har Eiendomsverdi levert energiattest for eiendommer som har dette, og estimert energikarakter for resterende eiendommer. For samtlige eiendommer har Eiendomsverdi levert estimert energiforbruk, som er brukt til å estimere klimagassutslipp. Tabellen nedenfor viser antall finansierte næringsbygg med bruksareal over 1.000 kvm og boliger, fordelt per energikarakter på bygget. Tallene er inklusive lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt/Næringskreditt.

ENERGIKARAKTER	Antall boliger	Andel	Akkumulert andel	Antall næringsbygg	Andel	Akkumulert andel
A	463	1 %	1 %	3	0 %	0 %
B	3.453	4 %	5 %	30	4 %	4 %
C	3.858	5 %	10 %	30	4 %	8 %
D	4.759	6 %	16 %	51	7 %	15 %
E	5.054	6 %	22 %	26	3 %	18 %
F	6.730	8 %	31 %	15	2 %	20 %
G	8.590	11 %	42 %	8	1 %	21 %
Utgått energiattest	4.190	5 %	47 %			
Mangler, men bygd etter 2010	8.084	10 %	57 %	122	16 %	37 %
Mangler energiattest	34.062	43 %	100 %	484	63 %	100 %
Totalt antall eiendommer	79.243			769		

Tabell 4: Fordeling energikarakter

Tabellen viser at mange boliger har mulighet for energieffektivisering. Banken tilbyr prisgunstig grønt byggelån eller grønt lån til energiltak til kunder som ønsker å oppgradere boligen til bedre energikarakter.

Fysisk klimarisiko

Våre TCFD-analyser indikerer at vi har noe sårbarhet mot oppvarming av havet gjennom våre kunder innen bransjene fiskeri og havbruk. Videre vil eiendommer som har en ugunstig beliggenhet i forhold til økte havnivå, flom eller ras bli mer utsatt ved varmere og mer ekstremt klima.

Eiendommene vi finansierer gjennom boliglån og næringslån har blitt knyttet opp mot NVE sine risikokart. Data er levert av Eiendomsverdi, og videre koblet til våre utlån. Vi har valgt følgende innslagspunkt for når en eiendom blir flagget for mulig fysisk risiko.

- Havnivå; 200 års stormflo, nå-scenario.
- Flom; 20 års flom, nå-scenario eller 200-års klimajustert scenario.
- Kvikkleireskred; Middels sannsynlighet, nå-scenario.
- Fjellskred; Faresone ustabil eller 100-års sone.
- Snøskred; Befart aktsomhetsområde.

Tabellen nedenfor viser totale utlån, inklusive lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt, som er pantsatt av fast eiendom. Landbrukskunder er her en del av bedriftskundene.

Mill. kr	Personkunder	Bedriftskunder	Sum utlån	Andel
Totale utlån	152.971	38.599	191.570	
- Herav utsatt for fysisk klimarisiko				
Flom	822	1.715	2.537	1,3 %
Snøskred	2.966	1.041	4.007	2,1 %
Fjellskred	76	109	184	0,1 %
Kvikkleireskred	3.881	668	4.549	2,4 %
Havnivå	2.122	3.345	5.467	2,9 %
Sum risikoeksponert¹⁾	9.362	6.470	15.832	8,3 %

¹⁾ Sum risikoeksponert er mindre enn summen av risikogrupperne. Dette skyldes at noen eiendommer treffes av flere risikogrupper.

Tabell 5: Andel risikoeksponert utlån

NVE sine risikokart viser kun treff der kartlegging er gjennomført, utenom havnivå, som er modellert for alle eiendommer. Flagget sier heller ikke noe om sikringstiltak er gjennomført.

De kommunene med mest treff på snøskred er Ørsta, Ålesund, Rauma og Oppdal. For kvikkleireskred er Trondheim kommune overrepresentert. Dette skyldes både at konsernet har mest utlån til denne kommunen og at det er identifisert mange områder med kvikkleiregrunn.

Rapportering av klimagassutslipp scope 1, 2 og 3

Se vedlagt klimaregnskap, kapittelet "Redusere karbonavtrykk i daglig drift" og kapittel om "Klimagassutslipp fra konsernets utlånsporteføljer" for vår rapportering på oppstrøm- og nedstrøms klimagassutslipp for 2023.

Mål for arbeidet med å styre klimarelaterte risikoer og muligheter

Vårt mål med styring av klimarelaterte risiko og muligheter er knyttet både opp mot vår mulighet til å påvirke omgivelsene og hvordan omgivelsene påvirker oss. Mer presist betyr dette:

- Netto null innen 2050, både utslipp fra daglig drift og utslipp som følge av vår utlånsvirksomhet.
- Langsiktig bærekraftig lønnsomhet og vekst gjennom håndtering av klimarisiko
- Vellykket omstilling av lokalt næringsliv og privatkunder mot lavutslippssamfunnet

Vi er en betydelig aktør i regionen og vi jobber med å utnytte konsernet for å bidra til omstillingen, gjennom banken, våre datterselskaper og bidraget til samfunnet.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder
- Overgangsplan for bærekraftig landbruk
- Retningslinjer for bærekraft i utlån til næringslivskunder
- Overgangsplan for næringseiendom
- Overgangsplan for fiskeri
- Retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond
- Retningslinjer for bærekraft i eierstyring
- Retningslinjer for bærekraft i likviditetsforvaltningen
- Rammeverk for grønne obligasjoner
- SpareBank 1 Boligkreditt rammeverk grønne obligasjoner (engelsk)
- Allokeringsrapport 2023 (engelsk)
- Effektrapport (engelsk)
- Sustainability second party opinion Multiconsults rapport (engelsk)

Redusere karbonavtrykk i utlånsporteføljer

Vår tilnærming til temaet

Finansnæringen har neglisjerbare direkte utslipp, og vår klimapåvirkning oppstår i hovedsak som en konsekvens av kapitalen vi forvalter gjennom utlån og investeringer. Karbonavtrykket i våre utlånsporteføljer utgjør en økende finansiell risiko for oss som konsern. Vi erkjenner at SpareBank 1 SMN som en stor og regional finansinstitusjon må gå foran som en pådriver for grønn omstilling i vår region.

Vår pådriverrolle innebærer å redusere klimagassutslipp gjennom aktiv påvirkning av våre kunder, samtidig som vi fortsetter arbeidet med å integrere vesentlige bærekraftsforhold i virksomhetsstyring, risikostyring og kredittmodeller. Overgangsplanene mot netto null utslipp på bransjenivå, endringer i kredittpolicy og forpliktelsen til SBTi er eksempler på vårt systematiske arbeid med å følge opp og redusere vårt totale klimafotavtrykk.

Vår forpliktelse til Science Based Targets initiative

Omstillingen til lavutslippssamfunnet er avhengig av finansnæringen, men utarbeidelsen av nøkkeltall, målsetninger, beregninger og resultater er utfordrende med mangelfulle prinsipper og definisjoner for utslippsreduksjon, og liten grad av standardiserte måle- og beregningsmetoder. Det er også betydelig manglende definisjoner av hva som regnes som effektive utslippsstrategier. Vår forpliktelse til Science Based Targets initiative (SBTi) skal hjelpe oss å løse problemstillingene nevnt ovenfor.

SBTi er et globalt, frivillig organ som skal bistå bedrifter, herunder finansinstitusjoner, å sette ambisiøse klimamål i tråd med den nyeste klimavitenskapen. Initiativet kom som et svar på tiltaksgapet etter COP21 (Parisavtalen) i 2015, da de globale løftene ikke var tilstrekkelig for å hindre global oppvarming over 1,5 grader. Initiativet er et globalt samarbeid mellom Carbon Disclosure Project (CDP), United Nations Global Compact (UNGC), World Resources Institute (WRI) og World Wildlife Fund (WWF).

Som en naturlig oppfølging av styresakerien «Klimaomstilling mot 2050» hvor konsernets strategiske målsetting om netto null utslipp innen 2050 ble vedtatt, vedtok styret i august 2023 at det skal utarbeides validerte mål i tråd med SBTi for alle vesentlige sektorer i konsernets utlånsportefølje. En offentlig forpliktelse om utslippskutt i tråd med en 1,5 graders utslippsbane ble innsendt til SBTi 6. oktober 2023. Forpliktelsen innebærer at vi i SpareBank 1 SMN, over de neste to årene, skal utarbeide, og få godkjent, både kortsiktige og langsiktige mål med tilhørende tiltaksplaner frem mot 2050.

Prosjektgruppen, ledet av konsernets bærekraftsansvarlig, består av personer fra næringsliv, privatmarked, risikostyring, finans og konsernregnskap med ulike erfaringer, kompetanse og ansvarsområder i konsernet. Hensikten med organiseringen er å sikre objektivitet, ekspertise og bredde i synspunkter, diskusjoner og resultater. I tillegg til den interne prosjektgruppen har vi også identifisert et behov for å diskutere beregningsmetoder og annen metodikk med SpareBank 1 Alliansen og andre banker underveis i utarbeidelsen av våre egne mål. Involveringen av eksterne aktører gjør at vi sikrer et ytterligere utstrakt faglig samarbeid med banker som er underveis i utarbeidelsesprosessen eller allerede har utarbeidet vitenskapsbaserte mål.

Siste del av 2023 gikk med på å forstå hvordan rammeverket vil påvirke våre målsetninger, herunder forståelse av rammeverkets definisjoner, prinsipper, regler, og måle- og beregningsmetoder. Med denne forståelsen skal vi i løpet av 2024 forbedre måling av klimagassutslipp, identifisere vesentlige utslippstiltak, utarbeide metodisk tilnærming og påbegynne målutforming. Vi er opptatt av at våre interessenter skal ha innsikt i status på dette arbeidet, og vi vil derfor være åpen om fremdrift i valideringsprosessen. Informasjon vil i løpet av valideringsprosessen (2024-2025) bli delt i relevante kommunikasjonskanaler.

Klimagassutslipp fra konsernets utlånsporteføljer

I 2021 forpliktet konsernet seg til Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner som jobber for å harmonisere og estimere klimagassutslipp finansiert av lån og investeringer. Denne forpliktelsen og partnerskapet gir oss blant annet tilgang til en metodikk

godkjent av GHG-protokollen til å estimere klimagassutslippene fra kunder i vår utlånsportefølje. PCAF har blitt bransjestandard i bank og finans for å estimere og rapportere klimagassutslipp knyttet til finansiert aktivitet.

Estimatene i PCAF tar utgangspunkt i tre kategorier utslipp (scopes) som består av direkte og indirekte utslipp. Scope 1 representerer utslippskilder tilknyttet driftsmidler som kunden eier eller kontrollerer. Scope 2 representerer indirekte utslipp som stammer fra kundens forbruk av energi, herunder elektrisitet og fjernvarme. Scope 3 representerer indirekte utslipp som kan knyttes til kundens aktiviteter, men som ikke direkte eies eller kontrolleres av kunden. Utslippene i scope 3 er enten knyttet til kjøp av varer og tjenester (oppstrøm) eller salg av varer og tjenester (nedstrøm).

Våre kunders scope 1 og scope 2 klimagassutslipp inngår i konsernets scope 3 nedstrømsutslipp. Finansierte klimagassutslipp beregnes med å multiplisere kundens totale klimagassutslipp med finansiert andel av kundens eiendeler. Dersom banken finansierer 5 % av kundens eiendeler, tar vi inn 5 % av kundens klimagassutslipp.

Grunnmuren i PCAF-metodikken er estimerte utslipp basert på inntekts- eller utlånsbaserte utslippsfaktorer per næring. Vår målsetting er å erstatte de enkle estimatene med enten rapporterte utslipp fra kunden selv eller aktivitetsbaserte estimater.

Datakvalitet på estimerte klimagassutslipp, omtalt i PCAF som «data-quality score» strekker seg fra 1 (basert på kundens egne rapporterte klimagassutslipp) til 5 (faktorbaserte utslipp på utlånssaldo). Lav score angir høy datakvalitet. De fleste kunder måles med faktorbasert metode. Estimerte klimagassutslipp som presenteres nedenfor har generelt lav kvalitet og høy usikkerhet.

Metodikken for å estimere klimagassutslippene fra utlånsporteføljen er i år oppdatert med flere endringer for å være mer i tråd med Finans Norge sin «Veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp». I tillegg er utslippsfaktorene oppdatert* og betydelig endret. Endringene i målemetode er så store at de historiske tallene for 2022 har blitt estimert på nytt med oppdatert målemetode, med unntak av Lønnstakere. Dette for å sikre at rapporterte endringer i størst mulig grad reflekterer endringer i faktiske klimagassutslipp, og ikke tekniske justeringer i målemetode.

* Etter anbefaling i PCAF_EXIOBASE_Methodology_2023.pdf har vi gått over fra norske utslippsfaktorer til EU-faktorer. Noen ekstremverdier er korrigeret iht. PCAFs anbefaling. Det gjelder spesielt oljerelatert virksomhet.

Tabellen nedenfor viser estimerte klimagassutslipp fra utlånsporteføljen til konsernet inkludert lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, både for 2023 og med ny beregning på 2022-tallene. Fullstendige klimaregnskap både for morselskap og konsern er vedlagt årsrapporten.

	Saldo utlån (mrd. kr)		Estimerte klimagassutslipp (1000 tonn CO ₂ e)		Utslippsintensitet (tonn CO ₂ e per mill. kr utlån)		PCAF datakvalitet	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Jordbruk og skogbruk	12	11	603	518	50,4	48,4	3,3	3,4
Fiske og fangst	5	7	69	96	12,7	13,7	2,8	2,6
Havbruk	2	2	14	18	6,3	7,6	2,5	2,9
Industri og bergverk	3	2	62	50	21,2	20,4	4,1	3,9
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	6	4	19	14	3,2	3,3	4,2	4,3
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3	3	28	25	10,8	9,0	4,1	4,1
Sjøfart og offshore	6	5	107	118	17,9	22,0	4,0	4,1
Eiendomsdrift	21	19	4	3	0,2	0,2	3,4	4,2
Forretningsmessig tjenesteyting	4	3	6	5	1,4	1,4	4,3	4,3
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5	5	76	69	14,1	13,0	4,2	4,1
Offentlig forvaltning	0	0	0	0	1,4	0,7	4,9	5,0
Øvrige sektorer	1	1	3	3	2,0	2,8	4,2	4,3
Lønnstakere ¹⁾	153	135	19	16	0,1	0,1	3,0	3,0
Totale utlån ink. SB1 Bolig- og Næringskreditt²⁾	222	198	1.012	935	4,5	4,7	3,2	3,3
SMN Finans - lån/leasing av bil³⁾	7,7	6,8	38,6	42,5	5,0	6,3	3,0	3,0

1) Lønnstakere (Boliglån) er estimert basert på finansierte bygg. For 2022 er det benyttet forrige års rapporterte tall, altså er det ikke laget nye tall med oppdatert målemetode. Scope 3 ikke etablert.

2) Saldo utlån er litt lavere enn utlånsnoten. Differansen skyldes at påløpte ikke-kapitaliserte renter og bruttoposisjoner for cashpool-konti er ikke inkludert ovenfor.

3) Kun 7,7 av 12,6 mrd. av utlånsporteføljen til SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS er inkludert. Gjelder lån/leasing til fossilbiler.

Tabell 6: Utslippestimering av utlånsportefølje

Estimatene bygger på lokasjonsbasert utslippsintensivitet for strømforbruk (19 gram CO₂e per kWh for 2023). Dersom utslippsintensiviteten endres til europeiske restmiks (502 gram CO₂e per kWh) så påvirker dette estimerte utslipp for lønnstakere og eiendomsdrift. De totale klimagassutslippene ville da økt med 524 tusen tCO₂e, fra 1.012 tusen tCO₂e (ved bruk av lokasjonsbasert utslippsintensitet) til 1.536 tusen tCO₂e (ved bruk av markedsbasert utslippsintensitet).

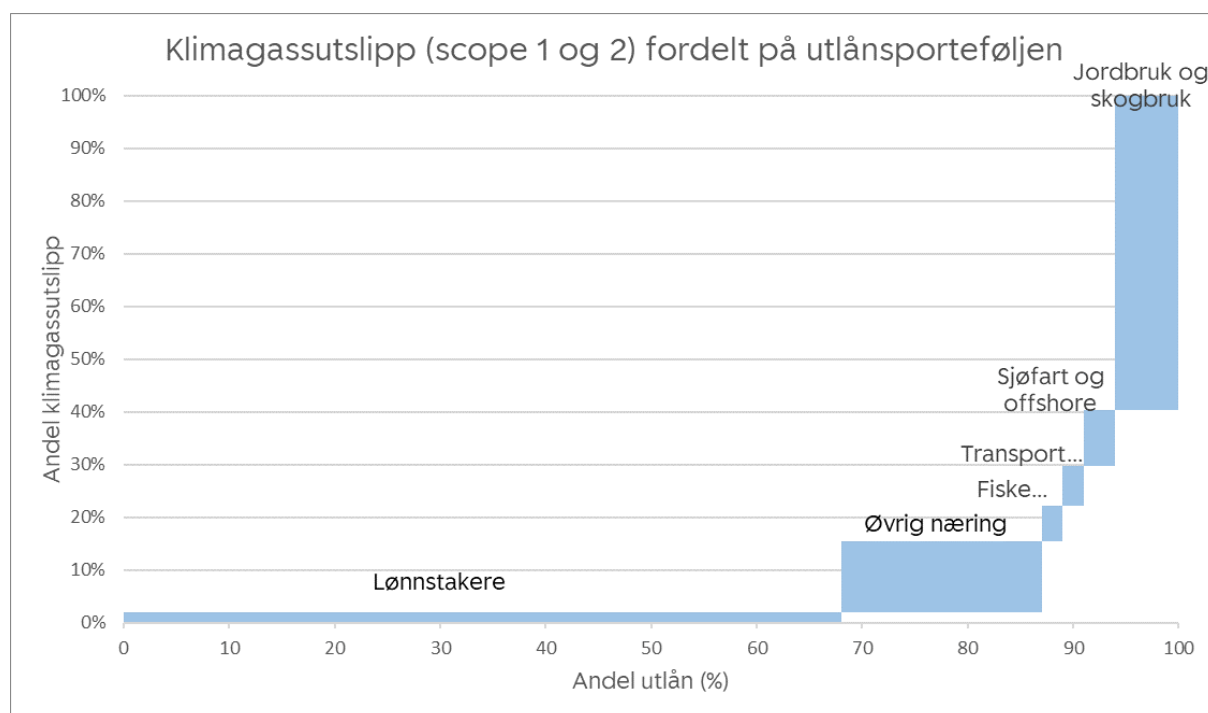
Våre estimater i tabellen over indikerer fortsatt at klimagassutslippene i utlånsporteføljen er konsentrert om noen få bransjer, og en begrenset andel av vårt utlånsvolum. Grafen nedenfor viser at fire bransjer utgjør kun 13 % av utlån, men hele 85 % av klimagassutslippene. Disse bransjene er jordbruk og skogbruk (60 %), sjøfart og offshore (11 %), transport og annen tjenesteytende virksomhet (8 %) og fiske og fangst (7 %).

Klimagassutslippene har økt med 8 %, noe som er mindre enn økningen i utlån. Økning i utlån skyldes både fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre, inflasjon og vekst i finansierte aktiva. For landbruk har de aktivitetsbaserte utslippene økt, ved at vi har finansiert mer produsert vare. For fiskeri er utslippene redusert som følge av redusert utlånsvolum og færre finansierte båter.

Endringene i utslipp fra 2022 til 2023 er små relativt til måleusikkerheten. Vi kan ikke bruke tallene til å konkludere om klimagassutslippene fra utlånsaktiviteten er endret i perioden.

Reviderte tall for 2022 har gitt nedgang i totale klimagassutslipp for 2022, fra 1.054 tusen tCO₂e til 935 tusen tCO₂e, med store forskjeller mellom bransjene. Dette skyldes i hovedsak store endringer i utslippsfaktorer levert av PCAF. Konsernet vil i 2024 samarbeide med andre norske banker for å sikre mer stabilitet i utslippsfaktorer fremover.

Arbeidet med overgangsplaner per næring er en kontinuerlig prosess. Basert på analysen (se graf under) vil arbeidet med overgangsplaner prioriteres basert på utslippsbidrag. Overgangsplanene skal både bidra til at vi jobber mot å redusere finansierte klimagassutslipp og samtidig reduserer våre kunders sårbarhet mot klimaendringer, kjent som overgangsrisiko. Vi har i 2023 ferdigstilt overgangsplaner for fiskeri og næringseiendom, mens landbruk ble utarbeidet i 2022. Overgangsplan for skipsrelaterte næringer og boliglån pågår.

Figur 7: Fordeling av utlånsporteføljens klimagassutslipp

Dette er andre versjon av våre estimerte klimagassutslipp fra utlånsporteføljen. Tallene er fortsatt veldig usikre og må håndteres deretter. Tallene skal være retningsgivende i vårt arbeid og for våre fremtidige prioriteringer, men vi er forsiktig med å ta strategiske grep gitt den store usikkerheten. Når vi fremover skal måle endring i klimagassutslipp over tid, vil historiske tall fortsatt bli revidert for å sikre at rapporterte endringer i størst mulig grad reflekterer endringer i faktiske klimagassutslipp, og ikke kun tekniske justeringer i målemetode.

Vi har estimert majoriteten av vår utlånsportefølje ved bruk av enten inntektsfaktor eller utlånsfaktor. Det er et fåtall av våre kunder som per i dag rapporterer egne klimagassutslipp, og for dem som rapporterer så er tallene ennå ikke tilgjengelig i offentlige register, som vanskeliggjør innsamling av data. En oversikt over forutsetninger benyttet i estimeringen av klimagassutslipp til næringer hvor vi har hentet inn primærdata følger under.

Fiske og fangst

For fiskeriporteføljen har vi samlet inn bunkersbruk (drivstoff på skip) for våre største kunder i flere år. Dette er brukt til å estimere klimagassutslipp for fiskeriporteføljen med relativt god kvalitet. Dette er den porteføljen som har best datakvalitet i analysen. Datakilden har ett-årlig tidsforsinkelse, altså er bunkersbruk for 2022 brukt til å estimere kundens utslippsintensitet for 2023. Dersom en kundes finansiering har økt fra 2022 til 2023, så har altså estimerte utslippene økt tilsvarende.

Lønnstakere (boliglån)

For boliglånsporteføljen er estimerte klimagassutslipp levert av Eiendomsverdi AS, og utarbeidet av Simenergi AS. Klimagassutslippene er estimert med klimagassutslippsfaktor basert på fysisk produksjonsmiks med et utslipp på 19 gram CO₂e per kWh. Ovenfor har vi også presentert estimerte klimagassutslipp basert på europeisk restmiks, på 502 gram CO₂e per kWh.

Eiendomsdrift

Klimagassutslippene fra finansiert næringseiendom er gjort ved å hente informasjon om hvert enkelt bygg, altså type eiendom, bruksareal og energimerke, der det eksisterer. Informasjonen om bygget er så satt sammen med PCAF-utslippsfaktorer for eiendom, enten per kvm eller per bygg.

Fossile kjøretøy

For SpareBank 1 Finans Midt-Norge er klimagassutslippene kun estimert for 7,7 av 12,6 milliarder i finansiering som er brukt til å finansiere kjøretøy med bensin- eller dieselmotor. Vi har i estimatene benyttet en gjennomsnittlig kjørelengde på 12.000 kilometer for alle bilene.

Jordbruk og skogbruk

I årsrapport for 2022 ble estimerte klimagassutslipp fra landbruket estimert basert på utslippsfaktorer fra Asplan Viak, som igjen ble koblet til informasjon på gårdsnivå fra produksjonstilskuddsregisteret. Registeret inneholder oversikt over antall dyr, produksjon og forvaltet areal.

I denne rapporten er utslippsfaktorene byttet ut med tallene i Finans Norge sin veileder, de såkalte PLATON-faktorene. Dette har isolert sett gitt en økning i utslippene på 50 %, men endringen er oppveiet med at gårdsbruk som ikke har noen aktivitet registrert i produksjonstilskuddsregisteret nå er estimert som bolig, mens det tidligere fikk estimert veldig høye utslipp med faktorbasert metode.

Datakvaliteten til estimerte klimagassutslipp for landbruket er relativt sett god, men det er fremdeles knyttet usikkerhet til tallene og vi får blant annet ikke målt forskjellen på god kontra dårlig agronomi. Vi har forventninger til at våre kunder tar i bruk Landbrukets klimakalkulator og at dette vil bedre våre estimater på klimagassutslipp per gårdsbruk og gi input til vår plan for reduksjon av klimagassutslipp fremover.

Karbonopptaket fra skog har økt kraftig i Norge som et resultat av økt forplantning i årene 1955-1992. Den årlige karbonlagringen i skogareal har imidlertid gått ned siden 2009 som følge av lave investeringer i skogkultur, økt hogst og økende andel eldre skog (<https://www.skogbruk.nibio.no/klimagassregnskapet-for-norske-skoger>).

En stor del av gårdene som har finansiering i banken har også skogsdrift som del av sin virksomhet. Totalt er det registrert 1,6 mill. dekar produktiv skog på våre kunder. Korrigert for finansieringsgrad og multiplisert med faktor for arealbaserte opptak fra skog (0,2464 tCO₂e per dekar), så er finansiert andel av opptak av karbon i skog beregnet til 255 tusen tCO₂e. Dette er kun et estimat med stor usikkerhet og skal ikke brukes til å motregne finansierte utslipp.

Taksonomi

EUs taksonomiforordning (EU 2020/852) har som formål å etablere et felles klassifiseringssystem for å kunne identifisere hvilke økonomiske aktiviteter som kan regnes som bærekraftige.

Klassifiseringssystemet er ment å bidra til å fremme bærekraftige investeringer og økonomisk aktivitet ved å gi investorer og selskaper klare retningslinjer og kriterier for å vurdere og rapportere bærekraftsaspekter ved sine virksomheter og prosjekter. I taksonomiforordningen er det fastsatt konkrete krav til hvilke aktiviteter som kan anses som bærekraftige samt hvilke kriterier som må være oppfylt for at et foretaks aktivitet kan kunne regnes som bærekraftig.

Lov om bærekraftig finans innlemmer taksonomiforordningen med påfølgende kommisjonsforordninger i norsk rett. Taksonomiforordningen trådte i kraft i EØS-avtalen 15. desember 2022 med virkning fra 01. januar 2023.

For at en aktivitet skal kunne regnes for å være taksonomiforenelig må det vurderes om aktiviteten bidrar vesentlig til minst ett av de seks miljømålene («Technical Screening Criteria»), og ikke gjøre betydelig negativ skade («Do No Significant Harm») på noen av de fem andre miljømålene. Videre må aktiviteten oppfylle minstekrav til sosiale og styringsmessige forhold («Minimum Social Safeguards») For 2023 skal det rapporteres på alle seks miljømål.

De seks overordnede klima- og miljømålene er:

1. Redusere og forebygge klimagassutslipp
2. Klimatilpasning
3. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marine ressurser
4. Omstilling til en sirkulærøkonomi, avfallsforebygging og gjenvinning
5. Forebygging og kontroll av forurensning
6. Verne om og restaurere naturmangfold og økosystemer

Forutsetninger

Rapporteringskravene som regulerer hvilke foretak som skal rapportere på dette for 2023 er regulert i EU 2013/34, direktivet for offentliggjøring av ikke-finansiell informasjon (NFRD). NFRD-pliktige foretak er både finansielle og ikke-finansielle store foretak av allmenn interesse. For SpareBank 1 SMN er det våre finansielle aktiviteter som skal vurderes iht. de seks klima- og miljømålene. For rapporteringsåret 2023 omfatter pliktig rapportering kun miljømål 1 og 2. For rapporteringsåret 2024 vil rapportering på miljømål 3-6 (se ovenfor) også være pliktig.

For kredittinstitusjoner skal rapportering i tråd med taksonomien avlegges forholdsmessig konsolidert i tråd med EU 575/2013. For 2023 betyr det at vi i SpareBank 1 SMN inkluderer rapporterte tall fra våre datterselskaper, tilknyttede og felleskontrollerte selskaper basert på eierandel. For oversikt over hvilke selskaper dette gjelder, henvises det til årsrapportens note 39 – Investering i eierinteresser.

Under følger oversikt over de ulike engasjementskategoriene som er inkludert i årets rapportering:

Rapporteringskategori	Beskrivelse/ definisjon	Taksonomiforenelige aktiviteter	Datainnsamling
1 Finansielle foretak	Finansielle foretak eller eierandeler i finansielle foretak (som ikke innehas til handelsformål)	Brutto eksponering mot NFRD-pliktige foretak som har avlagt taksonomirapportering multiplisert med GAR. Inkluderer også obligasjoner med spesielle formål.	Rapportering baserer seg på selskapets/kundens egen rapportering til SpareBank 1 SMN. På rapporteringstidspunkt for 2023 foreligger det få rapporter.
2 Ikke-finansielle foretak underlagt NFRD	Basert på screening av vår utlånsportefølje er våre kunder i all hovedsak små/mellomstore foretak og har ikke rapporteringsplikt for 2023	Ingen	Rapportering baserer seg på selskapets/kundens egen rapportering til SpareBank 1 SMN. Foreligger ingen frivillig rapportering på rapporteringstidspunktet.
3 Husholdninger - boliglån	Kategorien omhandler lån med pant i bolig som kan tilfredsstille kravene til begrensning av klimaendringer og tilpasning til klimaendringer (mål 1 og 2)	Vurdering etter byggeår på bolig, energiforbruk og ikke gjøre betydelig skade på klimatilpasning	Alle data brukt i klassifiseringen er levert av Eiendomsverdi. Spesifikt hentes energiforbruk for de boliger som har gyldig energiattest og alle boliger sjekkes mot NVE sine risikokart for flom, høy vannstand og ras. Utvalgsriterier er beskrevet nedenfor tabellen.
4 Husholdninger - billån	Kategorien omhandler lån til husholdninger med pant i elbil	Ingen	Vi mangler informasjon om elbilenes dekk. Alle elbillån blir derfor ekskludert ettersom de fleste bildekk fører til miljøskade.
5 Lokale myndigheter	Kategorien omhandler eksponering mot lokale og regionale myndigheter	Ingen	Lokale myndigheter er ikke underlagt NFRD og det foreligger heller ingen frivillig rapportering.
6 Ikke-finansielle, ikke underlagt NFRD	Små- og mellomstore foretak	Ingen	Denne kategorien skal ikke tas med i telleren ved beregning av GAR for 2023 pga. ingen rapporteringsplikt. Foreligger ingen frivillig rapportering på rapporteringstidspunkt.
7 Andre eiendeler som ikke inngår i GAR-beregningen	Statspapirer, eksponeringer mot sentralbanker og handelsportefølje	I/A	I/A
8 Poster utenfor balansen - finansielle garantier og eiendeler under forvaltning som er underlagt NFRD	Garantier eller eiendeler underlagt forvaltning	Ingen	Rapportering baserer seg på selskapets/kundens egen rapportering til SpareBank 1 SMN. På rapporteringstidspunkt for 2023 foreligger ingen rapportering.

Tabell 7: Oversikt over engasjementskategorier

For rapporteringskategori «Husholdninger – boliglån» så er øvre grenseverdier for energibruk for grønne boligers satt i samarbeid med Multiconsult. For boliger bygget fra og med 2021 har vi benyttet korrigeret «Veiledning om beregning av primærenergi behov i bygninger og energirammer for nesten nullenergibygninger», inklusive alle boliger med energimerke A. For boliger byttet før 2021 er NVE sin anbefaling for energiforbruk i «Kartlegging av bygningsmasse mtp. EUs taksonomi for miljøvennlige investeringer» lagt til grunn. Dette krever at vi har gyldig energiattest på boligen, som er et strengere kriterium enn hva som benyttes i vårt rammeverk for grønne obligasjoner, der alle boliger bygget mellom 2012 og 2020 er inkludert som grønne boliger.

Ved vurdering iht. å ikke gjøre betydelig skade på målet for klimatilpasning, så er boliger utsatt for fysisk klimarisiko (flom, stormflo, ras og skred) ekskludert. Dette er her brukt samme vurdering som i kapittel 9.2.6 (Fysisk klimarisiko).

Taksonomirelaterte nøkkeltall (KPI) for 2023:

I tråd med EU 2021/2178 (Disclosures Delegated Act) Annex V er vi i år pliktig til å rapportere på flere nøkkeltall. Nøkkeltallene vi er pliktig å rapportere på for 2023 er:

1. *Green Asset Ratio (GAR) Stock (Grønn brøk for beholdninger)*
Samlet verdi av bærekraftige eksponeringer på balansen over totale eiendeler (totale eiendeler tilsvarer punkt 1 tom 6 i tabellen over).
2. *Green Asset Ratio (GAR) Flow (Grønn brøk for strømmer)*
Samlet verdi av nye bærekraftige eksponeringer i inneværende år over totale eiendeler.
3. *Financial Guarantees (FinGuar) (Grønn brøk for finansielle garantier til finansielle og ikke-finansielle foretak)*
Andelen av finansielle garantier for gjeldsinstrumenter som finansierer taksonomiforenelig aktivitet over totale finansielle garantier (punkt 8 i tabellen)
4. *Assets under Management (AuM) (Grønn brøk for eiendeler under forvaltning)*
viser andelen eiendeler under forvaltning som tilhører foretak som finansierer taksonomiforenelige økonomiske aktiviteter over totale eiendeler under forvaltning (punkt 8 i tabellen)

Nøkkeltall knyttet til *Fees and comissions (F&C) (Gebyrer og provisjoner)* og *Trading Book (Handelsportefølje)* er ikke pliktig for årets rapportering, og vil ikke bli pliktig før rapporteringsåret 2026.

Beregning av Grønn brøk for beholdninger (GAR)	Ekspone- ring (*)	Hvorav taksonomi- forenelig	Prosent av totale eiendeler
Finansielle foretak	23.472	79	
Husholdninger	184.182	17.008	
Lokale myndigheter	1.224		
Total	208.878	17.087	64%
Andre eiendeler som ikke er med i teller	91.263		28%
Sum dekkede eiendeler ("Covered assets")	300.141		92%
Eiendeler ikke med i scope for grønn brøk	24.441		8%
Totale eiendeler¹⁾	324.582		
Konsernets grønne brøk - sum taksonomiforenelige eiendeler over dekkede eiendeler (GAR, Beholdning)		5,7 %	

¹⁾ GAR baseres på eksponeringer og balanse i samsvar med virkeområdet for konsolideringen for tilsynsformål (FINREP) i samsvar med avdeling II kapittel 2 avsnitt 2 i forordning (EU) nr. 575/2013

Tabell 8: Beregning av GAR

For detaljerte resultater av årets beregning henvises det til Annex VI-skjema i vedlegg.

Utfordringer i 2023 og muligheter fremover

Hovedutfordringen for rapporteringen 2023 har vært tilgang på og kvaliteten på data. SpareBank 1 SMN har en kundeportefølje som i stor grad består av små og mellomstore foretak som ikke treffes av rapporteringsplikten i NFRD. Rapportering fra NFRD-pliktige og eventuell frivillig rapportering fra ikke-NFRD pliktige foretak, foreligger også på et senere tidspunkt og dette gjør det utfordrende å få inkludert denne informasjonen i årets rapportering.

I årene fremover vil flere foretak treffes av taksonomien. Etter hvert som flere foretak treffes av rapporteringsplikten, er det forventet at denne typen data vil bli offentlig tilgjengelige. Dette gjelder også felles bransjeløsning for bilbransjen med hensyn til dekkinformasjon og opplysninger om sirkulærøkonomi. Dette er løsninger som vil forenkle og øke kvaliteten på rapporteringen fra selskapene i årene som kommer.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder
- Retningslinjer i bærekraft i utlån til næringslivskunder
- Retningslinjer for bærekraftig landbruk
- Overgangsplan for netto null utslipp for landbruk
- Overgangsplan for netto null utslipp for næringseiendom
- Overgangsplan for netto null utslipp for fiskeri
- Strategi for klimarisiko
- Klimastrategi
- Klimaregnskap 2023, konsern
- Klimaregnskap 2023, SpareBank 1 SMN

Stimulere til grønn omstilling for kunder

Vår tilnærming til temaet

Konsernets samfunnsrolle er å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. For at vi skal lykkes i omstillingen er vi avhengige av at våre kunder lykkes. Å stimulere til grønn omstilling for våre kunder er derfor en kjerneoppgave i dag og i tiden fremover. Dette er også en tydelig forventning som fremkommer i konsernets interessentdialog, hvor store og små kunder, både bedrifter og privatpersoner, gir tilbakemelding og etterspør produkter og tjenester som stimulerer til nødvendig endring. Vår aktive påvirkning inkluderer virkemidler som ESG-vurdering på kundenivå, kredittpolicy og prising, overgangsplaner mot netto null utslipp på bransjenivå, rådgivning og kundemøter, utvikling av grønne produkter og tjenester, samt kompetansetiltak for bedrifter i regionen.

Privatmarked

Med et stort utlånsvolum til husholdninger og landbruksbransjen har privatmarked potensial til å ha stor påvirkning på kundene de sitter nær i det daglige. Vi har i 2023 jobbet med fellesprosjekter innenfor ESG sammen med de andre bankene i SpareBank 1-Alliansen. Dette gjelder både kundenære initiativ og knyttet til rådgiving, men også regulatoriske krav og rapportering. Det er blant annet jobbet med å få på plass estimerte energimerker for å ha grunnlag for å måle klimagassutslipp på boligeiendom.

Med bakgrunn i dette arbeidet er det ved slutten av året iverksatt nye initiativer som vil følges inn i neste år. De viktigste pågående initiativene er etablering av ESG-modell for privatmarked, rådgivingsverktøy for vurdering av klimarisiko, herunder fysisk risiko, kredittvurdering, og finansielt helseteam. I tillegg jobber både privatmarked og landbruk aktivt med produktutvikling for å tilby relevante løsninger til kundene våre.

Bedriftsmarked

Vår kredittstrategi fastsetter rammer og strategiske føringer for utlånsvirksomheten, herunder ambisjonen om å oppnå netto null utslipp i konsernets utlånsporteføljer innen 2050, og en halvering innen 2030.

I tillegg til systematisk ESG-vurdering av alle bedriftskunder, er vi godt i gang med å etablere overgangsplaner på bransjenivå som et tiltak for å oppnå målet om netto null utslipp. Overgangsplanene blir et sentralt og overordnet verktøy i vårt arbeid med å styre utlånsporteføljen vår mot netto null, og skal tilfredsstillende våre vitenskapsbaserte målsetninger mot 2050 og 2030. Planene illustrerer mål, tiltak og styringsindikatorer og skal være en støtte for våre bedriftskunder når de skal tilpasse seg en utslippsbane mot netto null utslipp.

Overgangsplaner skal utarbeides for alle vesentlige bransjer i utlånsporteføljen, og er et ledd i å hjelpe våre kunder med å lykkes i sin omstilling. I overgangsplanene har vi oppsummert hva vi forventer av våre kunder, og hvordan vi som pådriver kan støtte dem i arbeidet. Vi har publisert «overgangsplaner mot netto null» for bransjene Næringseiendom og Fiskeri på smn.no under Bærekraftsbibliotek. Overgangsplaner for flere bransjer vil utarbeides og publiseres i 2024, hvor shipping kommer først.

Våre viktigste tiltak i 2024 blir å videreutvikle og analysere data fra vår ESG-modell, etablere overgangsplaner for flere bransjer, utvikle grønne produkter for våre kunder og kompetanseutvikling på bærekraft både internt og eksternt.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Bærekraftspolicy
- Klimastrategi
- Bærekraftsstrategi
- Strategi for klimarisiko
- Retningslinjer for bærekraftig landbruk
- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder
- Retningslinjer i bærekraft i utlån til næringslivskunder

Nøkkeltall og resultater 2023

Ansvarlige utlån og investeringer	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Tap som følge av svindel	< 10.000.000 NOK	15.660.000 NOK	< 22.500.000 NOK
Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	100 %	97 %	100 %
Utlånsvolum næringsliv med ESG-score	75 %	87 %	90 %
Utlånsvolum privatmarked med ESG-score ¹⁾	20 %	0 %	20 %
Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	Under arbeid	19,1 % ²⁾	Under arbeid ³⁾
Totalt klimagassutslipp fra utlånsporteføljer	1.000 (1000 tCO _{2e})	1.034 (1000 tCO _{2e})	SBTi ⁴⁾
Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke	90 %	42 %	70 %
Andel næringsseiendommer i utlånsporteføljen (> 1.000 m ²) med energimerke	75 %	21 %	90 % av nye innvilgelser

1) Modellen for ESG-scoring i PM-porteføljen er foreløpig ikke utarbeidet i SpareBank 1 Alliansen

2) Basert på eksisterende rammeverk per januar 2024

3) Foreløpig er en offisiell definisjon av de 15 prosent mest energieffektive bygningene ikke tilgjengelig, hvor tilgang på sikre data er nødvendig for å sikre en robust tilnærming

4) Våre målsetninger knyttet til klimagassutslipp er fra og med 2023 under utarbeidelse i forbindelse med vår forpliktelse til SBTi

Tabell 9: Ansvarlige utlån og investeringer - nøkkeltall og resultater

Rådgiving og kundetilbud

God rådgiving er en sentral del av konsernets kjernekompetanse og kundetilbud. Det er en gjennomgående forventning fra våre interessenter at kundetilbudet vårt, herunder vår rådgiving, skal stimulere til innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst. Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester	Skape nye, bærekraftige inntektsstrømmer gjennom taksonomiforpasset produkt- og tjenesteutvikling	<ul style="list-style-type: none"> Salgsvolum av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljø- og/eller naturrelatert fordel Salgsvolum av produkter og tjenester utviklet for å levere en samfunnsmessig fordel 	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked Administrerende direktør i datterselskap
Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte	Kontinuerlig utvikle motiverte, kompetente og ansvarlige medarbeidere som bidrar til bærekraftig verdiskaping for konsernet, kundene våre og lokalsamfunn i Midt-Norge	<ul style="list-style-type: none"> Kategoriscore for bærekraft på minimum 7.4 i medarbeiderutviklingsverktøyet Winningtemp (WT) 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Ivareta etiske standarder	Sikre høy bevissthet og etterlevelse av konsernets etiske handlingsregler i det daglige	<ul style="list-style-type: none"> Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger	Bygge og bevare interessentenes tillit til konsernet gjennom ansvarlig bruk og beskyttelse av data i digitale kundeløsninger	<ul style="list-style-type: none"> Antall dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller tap av kundedata 	Konserndirektør Teknologi og utvikling

Tabell 10: Rådgiving og kundetilbud – vesentlige tema

Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester

Vår tilnærming til temaet

Utvikling av nye, bærekraftige inntektsstrømmer er en del av konsernets vekststrategi. For å sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft har vi økende fokus på å utvide vårt kommersielle tilbud av produkter og tjenester med både klima-, natur-, samfunnsmessige og sosiale fordeler. Dette er et viktig arbeid for å etterleve de krav og forventninger vi møter fra kunder, myndigheter og andre interessenter. Vi har styrket arbeidet med innovasjon, både i SpareBank 1 alliansen og i eget konsern, for å videreutvikle egne forretningsmodeller og realisere nye kundetilbud.

Privatmarked

Vi ønsker å bidra til at våre privatkunder kan velge bærekraftig gjennom å tilby attraktive produkter. Vi tilbyr grønt boliglån til kunder som kjøper en ny bolig med energimerking A eller B, som bygger ny bolig med energimerking A eller B, eller rehabiliterer en eldre bolig til å ha energimerking A, B eller C. For å kvalifisere til grønt boliglån må kunden ha energiattest som dokumentasjon. Vi tilbyr også boliglån for unge og førstehjemsloan, produkter som skal være med å tilby like muligheter til alle.

Vi tilbyr også grønt lån til energirettede tiltak for Enova sine støtteordninger. Formålet er å la kunder gjennomføre energitiltak med sikkerhet i egen bolig. I samarbeid med NTE tilbyr vi også gunstig finansiering av lån for kunder som ønsker å kjøpe solcelleanlegg.

I tillegg tilbyr vi grønt innskudd og kunden kan investere i bærekraftige fondsløsninger. Dette er produkter for de som ønsker å sikre at sparepengene bidrar til å redusere klimautslipp. De grønne innskuddene har noe lavere rentebetingelser enn andre produkter, men blir til gjengjeld brukt til å finansiere grønne lån. Vi kan ta imot grønne innskudd tilsvarende det vi har lånt ut i grønne lån.

I 2023 har vi etablert finansielt helseteam. Formålet er å gi bedre og mer målrettet kriseberedskap til kunder som sliter med uhåndterbare gjeldsproblemer. Dette gjør vi ved at vi etablerer et tverrfaglig team som har kompetanse på økonomisk rådgiving (bank), gjeldsrådgiving (ekstern) og psykologspesialistkompetanse (ekstern). Forskning viser at økonomiske problemer og psykiske helseproblemer påvirker hverandre tosidig. Gjennom dette er målet at kunder som har store gjeldsutfordringer skal få den beste hjelpen de kan få. På denne måten tar vi både et viktig ansvar for hver kunde, men også et samfunnsansvar.

Bedriftsmarked

Som ledd i den grønne omstillingen for kundene våre har vi satt i gang arbeid med å etablere produkter til våre bedriftskunder knyttet til bærekraft- og omstillingsfinansiering. Vi har allerede nedbetalingsprofil og andre lånevilkår som hensyntar kundens bærekraftsprofil, for eksempel energimerke på bygg. Dette er et tiltak i å rådgi våre bedriftskunder for å redusere klimagassutslipp/-intensitet og ESG-risiko. Vi har blant annet innført differensiering på låneutmåling, avdragsprofil og mulighet til å utbetale utbytte for selskaper som er avhengig av hvordan vi vurderer ESG risikoen på kundenivå. Alt annet likt vil bygg med lav energiklasse ha mulighet til å låne mindre og ha kortere nedbetalingstid.

Bærekraft skal være en viktig del av kundedialogen generelt og i forbindelse med vurderinger i ESG-modellen. Vurderinger på bærekraft er en integrert del av kredittevalueringen av lånekunder, men det er også viktig for bevisstgjøring og å bygge kompetanse hos både rådgiver og bedriftskunde.

Vi har satt opp et eget bærekraftsområde for våre kunderådgivere i Bedriftsmarked for å lette tilgangen til verktøy, presentasjoner, overgangsplaner og intern kursing innen bærekraftsområdet.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

Arbeidet med å gjøre bærekraft til et lønnsomt forretningsområde i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN ble startet i 2018, og på slutten av 2022 ble avdelingen «Bærekraftsrapportering- og rådgiving» etablert. På kun et år har avdelingen vokst betydelig; fire nyansettelser, herunder leder og fagansvarlig, med flere seniorrådgivere som tiltrer etter årsskifte. Sammensetningen av økonomer, jurister og ingeniører med ulik fartstid og erfaring vil skape et unikt kompetansemiljø som SpareBank 1 SMNs kunder vil dra stor nytte av i årene som kommer med tiltakende trykk på regulering og forventninger til næringslivet.

Etterspørselen etter avdelingens brede tjenestespekter har økt betraktelig i 2023; alt fra bistand til fastsettelse av vitenskapsbaserte mål (SBTi) til utarbeidelse av miljøvaredeklarasjoner («Environmental Product Declaration»). Vi ser at utarbeidelse av klimaregnskap og bistand til etterlevelse av Åpenhetsloven har stått for den største delen av etterspørselen blant våre kunder:

- Etterspørselen etter klimaregnskap stammer fra et økt regulatorisk press på større foretak og kredittinstitusjoner, samt økt vekting av klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser.

- Etterspørselen etter Åpenhetsloven stammer fra et direkte lovkrav som treffer øvrige foretak definert i Regnskapsloven, og flere av konsernets kunder henvender seg til avdelingen for å få bistand til hele eller deler av rapporteringsprosessen.

Fellesnevneren for disse to tjenestene er at de representerer en særdeles viktig binding til våre kunder - rapporteringen er gjentakende hvert år, og kunden blir værende hos SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge

Avdeling Nybygg har siden 2019 hatt et stort fokus på å tilrettelegge for utbyggere som ønsker å bygge boligprosjekter i grønn regi. Det er svært viktig at vi som Midt-Norges største leverandør av meglertjenester på nybygg er med på å tilrettelegge for bærekraftige nyboligprosjekt. Gjennom et tett samarbeid med Privatmarked og Bedriftsmarked kan vi tilby finansieringsløsninger til både utbyggere og privatkunder som ønsker å kjøpe i de aktuelle prosjektene. I tillegg tilrettelegger vi for bedre vilkår på meglerhonoraret for de kunder som bygger BREEAM eller i Powerhouse.

I kommunikasjon og rådgiving opp mot profesjonelle eiendomsaktører løfter EiendomsMegler 1 Midt-Norge bærekraft som et helt kritisk kriterium for alle aktører som ønsker å operere innenfor eiendomssektoren fremover. I mai 2023 arrangerte EiendomsMegler 1 Midt-Norge eiendomsseminar med tema *Det grønne skiftet vil gi utfordringer og mulighet for utvikling av både bolig- og næringseiendom*. Det er også utarbeidet markedsrapport med tema *Bærekraft* for nybygg og næringseiendom.

Innsikt om energieffektivitet og bærekraft belyses også løpende gjennom markedsrapporter og kundeseminarer, hvor vi vil fortsette å ha fokus på grønn finansiering og klimasertifiserte eiendomsutviklingsprosjekter.

Gjennom kompetanseøkning rettet mot egne ansatte og kunder vil vi øke fokuset på å redusere kostnaden på trykte medier og trykt markedsføring. Dette erstattes med mer lønnsomme og bærekraftige digitale løsninger.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge

SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS har størst klimapåvirkning gjennom utlån. Utlånsporteføljen består i hovedsak av finansierte objekter som biler, maskiner og andre kjøretøy. Ved å påvirke kundene til å redusere sitt klimaavtrykk ved å velge kjøretøy og utstyr med begrenset utslipp fremfor en utdatert bil /maskinpark, vil dette påvirke klimapåvirkningen for konsernet. Grønne billån gir en stadig økende andel elbiler i porteføljen. Andelen elbiler utgjør nå 28,7 prosent av privatbilporteføljen. Grønn finansiering i næringssektoren gjør seg også mer gjeldende med de første elektriske anleggsmaskinene og lastebilene.

Forretningsutvikling og innovasjon

Vi i SpareBank 1 SMN jobber for å være en katalysator for bærekraftig vekst og innovasjon. Arbeidet med utforskende innovasjon i konsernet er definert av en innovasjonsprosess med fire steg. Prosessen starter med å forstå nye trender som kan påvirke bank- og finanssektoren. Trendene går både på ny teknologi og kundeferd, og evalueres i lys av bærekraftsmål, med hovedfokus på teknologi, samfunn og bransje. Neste steg er å utforske trendene dypere for å vurdere deres relevans og potensial. Basert på innsiktene fra utforskningen utvikles konsepter som kan omdannes til nye produkter og tjenester. Noen eksempler på trender som har vært særskilt utforsket underveis i året er generativ kunstig intelligens, digitalt utenforskap, og sirkulærøkonomi.

I 2022 gjennomførte vi sammen med ÆEra et omfattende opplæringsprogram i bærekraftig innovasjon for 30 ansatte i konsernet. Dette arbeidet fortsatte i 2023 der kursdeltagerne jobbet videre med sine områder. Det har vært arbeidet spesifikt med to vekstplattformer. Disse plattformene vil bli brukt i SpareBank 1 SMN sin innovasjonsprosess videre for å utvikle, teste og implementere nye produkter og tjenester som ikke bare fremmer vårt forretningsmål, men også bidrar til bærekraftig utvikling.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Bærekraftsstrategi

Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte

Vår tilnærming til temaet

For å kunne levere de beste kundeopplevelsene i dag og fremover er vi helt avhengig av at våre ansatte er oppdatert på regelverk og tematikk som er viktig for vår kundebetjening. Det er våre ansatte som operasjonaliserer bærekraft i SpareBank 1 SMN, og det er våre ansatte som snakker med kundene. Det er ingen tvil om at vår aller viktigste ressurs er de ansatte. Uten kompetente og motiverte medarbeidere som vil utvikle seg på bærekraft vil vi ikke lykkes i å omstille vår daglige drift, våre kunder eller skape nye, bærekraftige inntektsstrømmer som en del av konsernets vekststrategi.

Kompetansefokuset i 2023

I 2023 har vi fokusert på å skape en sterk læringskultur, sikre at konsernets kompetansebehov dekkes med målrettede og effektive tiltak, og å gjøre det enklere å lære i arbeidshverdagen. Våre egenutviklede læringsportaler gjør det enklere å få oversikt over konsernets læringstilbud og gjøre de ansatte kjent med vår økte satsning på kompetanse. I 2023 har vi fokusert på kompetanseheving innen bærekraft, digitalisering og etikk.

Vi skal være en pådriver for grønn omstilling og i 2023 har bærekraft blitt mer integrert i konsernets forretningsmodeller og de ansatte sin arbeidshverdag. Vi har jobbet med å ta ut effekter av kompetanseløp på bærekraftig innovasjon som ble gjennomført i samarbeid med ÆEra i 2022. Vi har også tilgjengeliggjort et bredt spekter av kurs og læringsressurser knyttet til bærekraft generelt og bærekraftig finans spesielt.

Finansrådgivere, både innenfor privat- og bedriftsmarkedet, har gjennomført en rekke opplæringsløp og kompetanseoppdateringer når det gjelder fag, produkter, rådgiving og etikk i 2023. Målet er å sikre høy kvalitet, tillit og trygghet i kundebehandlingen. For å møte forsikringsformidlings- og finansforetakslovens krav til 15 timers etterutdanning har alle autoriserte rådgivere i banken gjennomført omfattende læringsløp innen temaene god forretningsskikk, virkemidler og tiltak for kunder med økonomiske utfordringer, bærekraft, etikk, antihvitvasking, terrorfinansiering, samt fag- og produktoppdatering.

Det er også gjennomført opplæringsløp for alle ansatte i data- og informasjonssikkerhet samt lovpålagte kurs innen personvern og antihvitvasking. Konsernet har videre arbeidet strukturert med bevisstgjøring av våre etiske retningslinjer. Gjennom e-læring, etisk refleksjon og casearbeid har vi satt fokus på habilitet og interessekonflikter. I tillegg til opplæring og bevisstgjøring er det utarbeidet et sett med nye rutiner for

registrering av verv, roller og forretningsvirksomhet. Det er også laget ny og forbedret systemstøtte for disse prosessene, og ledere og ansatte har fått opplæring i bruk av disse løsningene.

Høsten 2023 ble det besluttet at kompetanse og utvikling av medarbeidere skal være ett av våre viktigste satsingsområder i 2024. Som et resultat av dette etableres det i 2024 et internt akademi som skal samle kompetanseressursene i konsernet og sikre økt kvalitet i kompetansearbeidet i årene fremover.

Vi er opptatt at våre ansatte ser hensikten i utvikling og opplæring, og vi oppfordrer alle konsernets ansatte til å gi tilbakemeldinger på tema de ønsker å lære mer om, mindre om, og evaluering av opplæringsløpene. Tilbakemeldinger er verdifulle ved at de setter oss i stand til å tilpasse opplæringsløp slik at de ansatte opplever faglig og personlig utvikling.

Les mer om jobb og karriere i SpareBank 1 SMN på vår nettside, smn.no.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Beskrivelse av Kompetanseløp bærekraft

Ivareta etiske standarder

Vår tilnærming til temaet

Vi er avhengig av tillit fra kunder, investorer, forretningspartnere og myndigheter. Våre etiske retningslinjer skal ivareta denne tilliten. Retningslinjene handler om holdninger og verdier, og skal bidra til bevissthet om og etterlevelse av den etiske standarden som kreves av ansatte og tillitsvalgte i SpareBank 1 SMN ved beslutninger i det daglige. Brudd eller manglende etterlevelse av disse retningslinjene innebærer høy risiko for omdømmetap. Vår integritet og tillit er avgjørende for å lykkes som det ledende finanskonsernet i vår region.

Etiske standarder i SpareBank 1 SMN

Alle medarbeidere og tillitsvalgte skal kjennetegnes ved høy etisk standard. Samtlige, uavhengig av posisjon og stilling, skal utvise en atferd som er tillitsvekkende, ærlig og redelig. De etiske retningslinjene er oppsummert i fire overordnede hovedprinsipper: taushetsplikt, økonomisk uavhengighet, lojalitet og personlig integritet. Adferd og handlinger skal bygge opp under konsernets rolle som en ansvarlig og sentral samfunnsaktør, med mål og strategier for samfunnsansvar og bærekraft.

All kundebehandling og rådgiving skal skje i henhold til bransjens krav om god skikk. Kundernes behov og interesser skal ivaretas gjennom god informasjon og rådgiving, slik at de kan ta bevisste og velinformerte valg.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for å hindre bestikkelser og korrupsjon. De etiske retningslinjene understreker også at medarbeidere i konsernet ikke under noen omstendighet kan motta økonomiske fordeler fra konsernets kunder eller leverandører.

Personer med lederansvar har plikt til å gjøre sine medarbeidere kjent med våre etiske retningslinjer. Nyansatte får tidlig i arbeidsforholdet en grundig innføring.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Etiske retningslinjer

Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger

Vår tilnærming til temaet

I en verden som blir mer og mer datadrevet er personopplysninger på avveie en betydelig risiko for både bedrifter og privatpersoner. Gjennom konsernets tjenester forvaltes, behandles og eies store mengder persondata, med strenge krav til håndtering og ivaretagelse av sentrale personvernprinsipper som konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Etterlevelse av personvernlovgivningen er derfor kritisk for konsernets tillit og omdømme. Våre forpliktelser er beskrevet i detalj på smn.no/personvern, og er forankret i vår personvernpolicy

Vårt arbeid med personvern

Et eget personvernombud bistår konsernsjefen i arbeidet med å ivareta krav til behandling av personopplysninger. Personvernombudet utarbeider også en årlig rapport direkte til styret. I rapporten inngår hvilke områder personvernombudet har arbeidet med, hvilke observasjoner som er gjort og risikoområder som skal inngå i det videre arbeidet med personvern.

Konsernet har i 2023 arbeidet videre med å styrke og forbedre personvernsamarbeidet gjennom å øke bevisstheten i organisasjonen om krav til behandling av personopplysninger, herunder styrking av samspillet mot SpareBank 1 Utvikling – som er vår viktigste databehandler. Ambisjonen for 2024 er å fortsette arbeidet med styrking av samspillet mot SpareBank 1 Utvikling, opplæringstiltak og styrking av førstelinjen.

Vi har lav terskel for å melde brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. I 2023 har konsernet mottatt tre klager fra kunder vedrørende personvern og meldt inn 12 avvik klassifisert som lekkasje eller tap av persondata til Datatilsynet. Vi har ikke mottatt gebyr eller pålegg fra Datatilsynet i 2023.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Policy for personvern i SpareBank 1 SMN
- Personvernerklæring

Nøkkeltall og resultater 2023

Rådgivning og kundetilbud	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Salgsvolum produkter og tjenester med miljømessig fordel ¹⁾	2.000.000.000 NOK	2.516.000.000 NOK	3.000.000.000 NOK
Salgsvolum produkter og tjenester med samfunnmessig fordel ²⁾		0	
Kategoriscore bærekraft i Winningtemp ³⁾	7,4	7,3	8
Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	100 %	94 %	100 %
Antall dokumenterte klager for brudd på personvern eller tap av kundedata	0	12	0

¹⁾ Produkter med miljømessig fordel er her definert som grønne produkter ihht. vårt produkthierarki. Dette avviker fra taksonomien. Se vår taksonomirapportering under fokusområdet "Ansvarlige utlån og investeringer".

²⁾ Vårt kundetilbud er en funksjon av krav og føringer fra våre kommunekunder, og vi har ikke egne produkter med samfunnmessig fordel per 2023

³⁾ Vårt verktøy for medarbeideroppfølging

Tabell 11: Rådgiving og kundetilbud – nøkkeltall og resultater

Bærekraftig omstilling av Midt-Norge

En av våre samfunnsroller er å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. Finanssektoren er avhengig av kundenes og markedets tillit. Som finanskonsern spiller vi en viktig rolle i å stimulere til en bærekraftig utvikling av vår region. Våre kunder, samarbeidspartnere og samfunnet for øvrig har en klar forventning om at selskapets daglige drift, kundetilbud og samfunnsutbytte bidrar aktivt i denne utviklingen. Vi skal gå foran som et godt eksempel, og to vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst	Vi skal som arenabygger skape lokale møteplasser og stimulere til samarbeid. Vi skal som nyskaper støtte nyskaping gjennom å legge utviklingsløp for talenter, gründere, vekstbedrifter, spin-offs og etablerte FoU-miljø. Vi skal samarbeide med ulike kompetansemiljø om kompetanse- og utviklingsprogram for grønn innovasjon i næringslivet, og spesielt for SMB.	<ul style="list-style-type: none"> Antall deltagere på møteplasser og nyskappingsaktiviteter i konsernets regi Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram i konsernets regi 	Konserndirektør Kommunikasjon og merkevare
Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i bedrifter i Midt-Norge	Hjelp bedrifter i Midt-Norge med å lykkes med overgangen til lavutslippssamfunnet, gjennom effektive kundeløsninger og nye partnerskap	<ul style="list-style-type: none"> Andel store næringslivskunder med kredittengasjement (omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250) som har et klimaregnskap 	Konserndirektør Bedriftsmarked Administrerende direktør SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

Tabell 2: Bærekraftig omstilling av Midt-Norge – vesentlige tema

Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst

Vår tilnærming til temaet

Verdens klimaforskere er samstemt i budskapet om at vi ikke kan fortsette som før. Ubærekraftige mønstre på samfunnsnivå gir næring til ubærekraftige forretningsmodeller og adferd som ikke er forenlig med en utslippsfri, naturpositiv og sirkulær økonomi. Innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst er derfor en forutsetning for å lykkes i overgangen til lavutslippssamfunnet. Vår rolle som regionalt finanskonsern er viktig, både som samfunnsbygger, investor og kravstiller i vårt kundearbeid.

Investering av samfunnsutbytte

Samfunnsutbytte er samfunnets rettmessige andel av det årlige utbyttet fra overskuddet i SpareBank 1 SMN. Samfunnets eierandel utgjør i overkant av 33 prosent, og en tilsvarende andel av vårt årlige utbytte settes derfor av til allmenntilgode formål.

I desember 2023 ble strategien for samfunnsutbytte fornyet med mindre endringer hvor vår rolle som grønn pådriver, fellesskap, idrett og friluftsliv, kunst og kultur, samt innovasjon og verdiskaping ble definert som egne satsingsområder. Midlene skal fremover i større grad deles ut til grønne prosjekter for å understøtte vår rolle som grønn pådriver i Midt-Norge.

Midlene står på konto i SpareBank 1 SMN, og avsetning for utdeling i 2023 var på 230 millioner kroner. Tildeling er normalt fordelt forholdsvis likt mellom fellesskap, breddeidrett, kultur og næringsutvikling. Se samfunnsutbytte.smn.no for en oversikt over tildelinger.

Som grønn pådriver for næringslivet har vi i 2023 investert i tiltak som skal hjelpe næringslivet med den grønne omstillingen. Vi har jobbet med SINTEF og vi har avholdt innovasjonskurs i samarbeid med Æra Strategic Innovation. Du kan lese mer om dette i kapittelet om samfunnsutbytte.

Stiftelsen SpareBank 1 SMN Utvikling har som formål å reinvestere og forvalte donasjoner fra SpareBank 1 SMN til samfunnsnyttige nærings- og utviklingsprosjekter, såkornvirksomhet eller andre allmenntilgittige formål som innebærer eierskap og som stimulerer til innovasjon og verdiskaping i vårt markedsområde. SpareBank 1 SMN Utvikling har ved utgangen av året eierposisjoner med en bokført verdi på 42,7 millioner kroner.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale for overstående tema:

- Samfunnsutbytte | SpareBank 1 SMN

Bidra til å styrke omstillingsarbeidet til bedrifter i Midt-Norge

Vår tilnærming til temaet

Manglende omstilling blant bedriftene i regionen vil kunne minke deres inntjening og øke antall konkurser, mens vellykket omstilling derimot vil kunne bidra til økt konkurransekraft og flere arbeidsplasser i regionen. Vår finansielle risiko avhenger av at næringslivet lykkes. Derfor er styrking av omstillingsarbeidet i regionen en prioritert oppgave, både strategisk og operasjonelt. Våre virkemidler er som omtalt tidligere skal støtte opp under dette arbeidet.

Status for omstillingen i regionen

For å sikre relevans og riktige prioriteringer, utarbeider vi årlig et bærekraftsbarometer for bedrifter, kommuner og innbyggere. Dette kunnskapsgrunnlag gir oss innsikt i omstillingsarbeidet som pågår, samtidig som regionen får innsikt i vesentlige hypoteser om arbeidet med bærekraftig utvikling i Midt-Norge.

Det er ingen uvilje mot grønn omstilling blant bedriftene i Midt-Norge, men det er stor usikkerhet om hvilke regulatoriske krav som gjelder, hvilken arbeidsmetodikk som bør følges og hva som burde prioriteres.

Arbeidet med bærekraftig omstilling i Midt-Norge preges av bransjeforskjeller og bedriftenes størrelse. Vårt kunnskapsgrunnlag viser at det er bransjeforskjeller i hvor godt forberedt bedriftene i vår region er på å imøtekomme nye regulatoriske krav og samfunnets forventninger til bærekraftig omstilling.

Omstillingsrisikoen er størst blant de minste bedriftene. Det er fare for at de minste bedriftene ikke klarer å tilfredsstille de store bedriftenes, og kommunenes, forventninger til systematisk bærekraftsarbeid. Samtidig ser vi at risikoforståelsen er økende, og at stadig flere bedrifter vurderer bærekraftsarbeidet som strategisk viktig. Les mer om dette i vårt bærekraftsbarometer for 2023 i bærekraftsbiblioteket på smn.no.

Samfunnsutbytte

Det midnorske samfunnet er vår største enkelteier, og lokalsamfunnets andel av vårt overskudd kalles samfunnsutbytte. Overskuddet benyttes til allmenntilgittige og veldedige formål som bygger og utvikler regionen. Les mer om samfunnsutbytte i kapittelet for Samfunnsutbytte.

Samfunnsutbytte sin strategi ble revidet i 2023, og grønn pådriver ble trukket frem som en av flere satsningsområder. Vi har benyttet midler fra samfunnsutbytte til å styrke omstillingsarbeidet til bedrifter i regionen gjennom:

Etablering av "Såkorn 1 Midt"

Vi har som et tiltak for innovasjon og verdiskaping etablert en stiftelse – Såkorn 1 Midt. Det er satt av 150 millioner kroner der formålet er å bidra med kapital til grønne etableringer i tidlig fase, slik at flere ideer og bedrifter kan se dagens lys og etableres i regionen. Det jobbes med å reise tilsvarende beløp fra andre investorer i regionen.

Kompetanse som nøkkel til grønn omstilling

Som pådriver for grønn omstilling for næringslivet har vi gjennomført innovasjonskurs for små og mellomstore bedrifter i Midt-Norge både i 2022 og 2023. Innovasjonskurset har til sammen hatt 60 deltagerbedrifter i Trøndelag og på Sunnmøre i disse to årene og tiltaket videreføres våren 2024.

Unge for fremtiden

Vi har gjennom jubileumsåret ønsket å bidra til at flere unge kan ta ord til handling for en bedre verden. I samarbeid med FN-sambandet og det internasjonale FN-sambandet World Federation of United Nations Associations (WFUNA) har vi gjennomført et åtte måneder langt bærekraftsprogram for 100 unge fra hele verden. Cirka halvparten av deltagerne kom fra Midt-Norge. De unge fikk lære om bærekraftsarbeid og prosjektledelse, og gjennomførte selv prosjekter i sine lokalsamfunn. Så samlet vi alle som mannskap om bord på Statsraad Lehmkühl. Sammen seilte vi langs kysten av Midt-Norge, i vår seilas for fremtiden.

I havnene engasjerte vi over 3.000 skoleelever i innovasjonsaktiviteter for fremtiden, sammen med Ungt Entreprenørskap, MOT og FN-sambandet. Blant annet inviterte vi til ungdomskonferansen «Handling, takk», der unge selv fikk finne løsninger på utfordringer innen plast, utenforskap og gjenbruk.

Bedriftsmarked

Vi har de siste ti årene utarbeidet bransjeanalyser for de viktigste bransjene i kundeporteføljen. I tillegg publiserer vi halvårslige kortere bransjeoppdateringer (bransjeindikatorer). Bransjekunnskap er en viktig del av kredittprosessen for å ha innsikt i drivere og risikofaktorer for hver bransje og hvordan disse utvikler seg over tid, i tillegg til å forstå kunden og kundens behov. Bransjeanalysene gir grunnlag for å prioritere hvordan vi ønsker videre utvikling av porteføljen og hvilke kriterier som skal fastsettes for utlån, herunder forhold knyttet til bærekraft.

Våre overgangsplaner beskriver hvordan vi praktiserer vår rolle som en pådriver for grønn omstilling innenfor de ulike bransjene vi finansierer. Krav og forventninger er utformet for å redusere kundens klimarisiko, som videre er en finansiell risikodriver hos SpareBank 1 SMN, og skal være med på å sikre bærekraftig omstilling og utvikling i vår region.

Vi ønsker å skape større bevissthet rundt klimarisiko hos våre kunder og motivere kundene våre til å etablere handlingsplaner for å redusere egne utslipp. Kredittengasjement på 10 millioner kroner eller større gis en ESG-vurdering og scores på en skala fra 1-10 i vår ESG-modell, noe som vil være en viktig faktor i kredittvurderingen av våre bedriftskunder.

Vi har per 31.12.2023 publisert overgangsplaner for bransjene næringseiendom og fiskeri. Flere overgangsplaner vil komme i 2024 og videre, i første omgang for shipping. Overgangsplanene med krav og forventninger er et verktøy i dette omstillingsarbeidet og er en integrert del av kundedialogen og vurderingen.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale for overstående tema:

- Bærekraftsbarometer 2023
- Overgangsplan fiskeri
- Overgangsplan landbruk
- Overgangsplan næringseiendom

Nøkkeltall og resultater 2023

Bærekraftig omstilling av Midt-Norge	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Antall deltagere på møteplasser og nyskappingsaktiviteter	7.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter	5.790 deltagere 300 gründer- og ungdomsbedrifter	6.000 deltagere 250 gründer- og ungdomsbedrifter
Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram	50-100	270	500
Andel store næringslivskunder med kredittengasjement som har et klimaregnskap ¹⁾	25 %	24 %	25 %

¹⁾ «Store næringslivskunder» er kunder som overskrider to av tre følgende kriterier: Omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250

Tabell 13: Bærekraftig omstilling av Midt-Norge – nøkkeltall og resultater

Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN

Vi i SpareBank 1 SMN skal være en pådriver, partner og veiviser i arbeidet med bærekraftig utvikling i vår region. Vår egen omstilling er en forutsetning for å oppnå troverdighet og tillit i arbeidet med å hjelpe kundene våre å lykkes i sin omstilling.

Vi har forpliktet oss til å integrere FNs Prinsipper for Ansvarlig Bankdrift (UNEPFI) i både forretningsstrategi og kjernevirksomhet, og vi jobber bredt med FNs bærekraftsmål gjennom vår doble vesentlighetsanalyse. På denne måten ønsker vi å sette standarden for bærekraftsarbeid innen finans i vår region.

Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Konsernet skal gå foran som et godt eksempel gjennom å redusere ressursbruk og avfallsmengde betydelig gjennom forebygging, reduksjon, resirkulering og gjenbruk	<ul style="list-style-type: none"> Andel av konsernets vesentlig innkjøp (> 100.000 kr) fra leverandører som har et klimaregnskap 	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring
Styrke data og cybersikkerhet	Sikre en systematisk og risikobasert tilnærming for å ivareta informasjonsverdier og unngå at data kommer på avveie	<ul style="list-style-type: none"> Andel ledere og ansatte i konsernet som har fullført kompetanse- og holdningsprogrammet for informasjonssikkerhet (Passopp) 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Fremme mangfold, inkludering og likebehandling	Gå foran som en inkluderende arbeidsplass med like muligheter for alle	<ul style="list-style-type: none"> Kategoriscore på minimum 8 for mangfold, inkludering og likebehandling i WT 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Redusere karbonavtrykk i daglig drift	Redusere karbonavtrykk i tråd med målbaner mot netto null utslipp i 2050.	<ul style="list-style-type: none"> 8 % årlig reduksjon av klimagassutslipp i daglig drift 	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring

Tabell 14: Bærekraftig omstilling av SpareBank 1 SMN – vesentlige tema

Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder

Vår tilnærming til temaet

Våre verdi- og leverandørkjeder er essensielle for at vi skal etterleve våre strategiske initiativer, og oppnå våre målsetninger. Som et større finanskonsern, og del av SpareBank 1 alliansen, er vi en betydelig innkjøper av varer og tjenester, og vår innkjøpspraksis har betydning for omstillingen nasjonalt og regionalt. Som finanskonsern er vi en tjenesteytende kunnskapsbedrift, og vi har størst mulighet til å påvirke eksempelvis klimagassutslipp, arbeidstakerrettigheter og likestilling gjennom verdi- og leverandørkjedene vi er en del av. Vi er av den grunn avhengig av å stimulere til ansvarlig ressursbruk hos leverandører og forretningspartnere gjennom tydelige krav til klima- og miljø, sosiale forhold og etisk styring. I tillegg er vi nødt til å kunne vise til konkrete og vellykkede omstillingsaktiviteter i vår daglige drift for å øke troverdigheten i dialogen med våre kunder.

Status for arbeidet

Et av våre mål er å påvirke kunder og ansatte til å gjøre bevisste, personlige og profesjonelle valg som bidrar til å gjøre konsernet og konsernets produkter mer bærekraftige.

Anskaffelser i SpareBank 1 SMN gjøres både sentralt og ute i markedsområdene, og det er viktig for oss som innkjøper å ha et bevisst forhold til ressursbruk, og kontinuerlig etterstrebe oversikt og kontroll av våre leverandørkjeder. Vår «Standard for Innkjøp» konkretiserer klare retningslinjer ved anskaffelser, for blant annet å ivareta økende lovkrav, samt målsettingen om å være en lokal og regional pådriver innenfor det grønne skiftet. Vi stiller krav om at:

- Leverandøren skal, om et minimum, tilfredsstillende og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og etiske prinsipper (herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid, helse, miljø, sikkerhet og korrupsjon).
- Leverandøren skal ha retningslinjer for bærekraft, og at disse er understøttet av handling. I standardkontraktene er det nedfelt at vi kan kreve innsyn i, og oppfølging av etterlevelse av våre krav. Manglende etterlevelse anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen. De samme kravene er gjeldende for leverandørens underleverandører og samarbeidspartnere som er tilknyttet leveranse til oss. Kravene vi stiller er i henhold til vår etterlevelse av Åpenhetsloven.
- Tilbydere i anbuds- og tilbudsforespørsler skal dokumentere godkjent miljøsertifisering og har, eller har plan om, å etablere klimaregnskap.

I 2023 har vi videreført følgende fokusområder:

Profesjonalisering av leverandørkjeden:

Ved å kartlegge våre leverandørers klimaregnskap har vi bidratt til å sette viktigheten av klimaregnskap på dagsorden for de som enda ikke har dette. Vi har tatt inn dette som et kvalifikasjonskrav i våre anbudsmaler.

Bidra til ansvarlig ressursbruk og sirkulærtankegang

Logistikksystemet Loopfront, en database for ombruk, bidrar til at vi kan re-allokere inventar i kontornettet i stedet for å kjøpe nytt. Vår møbelleverandør har omstilt seg fra å være en ren møbelleverandør, til å bli en rådgiver for ombruk av brukte møbler. I 2023 har vi hatt to pilotprosjekter der aktiviteter knyttet til ombruk, reparasjon, redesign, transport og gjenvinning har blitt satt i system. Gjennom logistikksystemet har vi tilgang på kalkyler som viser faktisk reduksjon av klimagassutslipp som gir oss innsikt til videre forbedringsarbeid.

100 prosent-definisjonen

I tråd med kravene for miljøtårnsertifiseringen hatt en gjennomgang av egne driftsleverandører. Arbeidet ble påbegynt i 2019, hvor det ble kartlagt hvilke leverandører som innehar en miljøsertifisering av merke ISO 14001, EMAS eller Miljøfyrtårn. Vår målsetting var at 100 prosent av egne driftsleverandører skal være miljøsertifiserte innen utgangen av 2022. Målet ble oppnådd, men det er et kontinuerlig arbeid å opprettholde 100 prosent-definisjonen.

Som følge av vårt krav til klimaregnskap har en ny dimensjon blitt lagt inn under 100 prosent-definisjonen. Vår langsiktige målsetning er at 100 prosent av våre leverandører skal ha klimaregnskap. I første omgang prioriterer vi å kartlegge og påvirke våre leverandører hvor vi handler for over 100 000 NOK i året. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

Ved årets utløp har vi dokumentert at 9 av våre 10 største leverandører har klimaregnskap.

Samarbeidet med SpareBank 1 Utvikling

Allianseinnkjøp er SpareBank 1-alliansens sentrale innkjøpsorgan og inngår leverandøravtaler på oppdrag fra bankene. Disse avtalene representerer våre vesentligste avtaler.

Allianseinnkjøp forventer, på lik linje som Innkjøp i SpareBank 1 SMN, at leverandører og forretningspartnere har et bevisst forhold til bærekraftsrisiko i sin egen virksomhet og leverandørkjede. Det stilles krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og disse er understøttet av handling. Videre stilles det krav om etterlevelse av Åpenhetsloven, føring av klimaregnskap og plan for omstilling til netto null.

I 2023 har vi fokusert på seks områder i vårt arbeid med leverandørkjeden:

- Intern veiledning for bærekraftige innkjøp
- Oppsummering om åpenhetsloven – hvordan man enkelt kommer i gang
- Standard kontraktvedlegg om bærekraft
- EUs bærekraftdirektiv (CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive)
- Policy for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter
- SpareBank 1 SMNs redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Allianseinnkjøp og SpareBank 1 SMN sitt arbeid med Åpenhetsloven

«Bærekraft i Innkjøp» er et begrep brukt siden 2019 og betyr at grundige ESG-vurderinger er etablert i all innkjøpspraksis. Leverandøroppfølging innen bærekraft har siden 2019 vært basert på OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger, de samme retningslinjene som er bærende i Åpenhetsloven. I henhold til Åpenhetsloven er vi pliktig til å offentliggjøre en redegjørelse om våre aktsomhetsvurderinger innen 30.06.2023. Redegjørelsen ble publisert innen fristen.

Vi har kartlagt lokale og forholdsvis mindre leverandører. Disse har blitt bedt om å signere alliansens "Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold". Arbeid med aktsomhetsvurderinger av mindre lokale leverandører vil fortsette i 2024. Gjennom en tidligere risikobasert kartlegging av 249 eksisterende allianseleverandører, ble det prioritert 12 leverandører i 2022 som ble nærmere fulgt opp mot etterlevelse av Åpenhetsloven.

Under følger et utdrag fra våre aktsomhetsvurderinger gjennomført i 2022:

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i 2022				
Faktiske og potensielle negative konsekvenser for menneske- rettigheter og anstendige arbeidsforhold kartlegges og vurderes på følgende måte:	Disse egnede tiltak er iverk- satt for å stanse, fore- bygge eller begrense negative konsekvenser:	På denne måten følger vi med på gjennomføring og resultater av tiltak:	På denne måten har vi kommunisert med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert:	På denne måten sørger vi for eller samarbeider om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd:
Følge opp 12 utvalgte leverandører innen bærekraft med dybdeundersøkelser. Leverandørene er innen kontormøbler, IT-utstyr, IT-tjenester og konsulent og bemanningsselskaper. De ble valgt på grunn av kriterier som risiko for neg. påvirkning, mulighet for å redusere risiko, størst omsetningsvolum og kjernevirksomhet.	Utvalgte leverandørers manglende oppfølging av aktsomhets- vurdering ihht. til OECDs retningslinjer ble fulgt opp med frister for forbedring.	Frister for å rette mangler, oppfølgingsmøter m.m. der retting ikke er tilfredsstillende.	Dette beskrives i innspill til bankenes årsrapport og i kvartalsmøter med alliansen (Samarbeidsutvalg innkjøp) der oppnådde forbedringer rapporteres.	De fleste leverandørene hadde retningslinjer m.m. på plass, mens 6 av 12 som ikke hadde påbegynt aktsomhetsvurdering i henhold til åpenhetsloven har utført dette etter tilbakemeldinger fra allianseinnkjøp. Alle leverandørene har nå dokumentert retningslinjer m.m. og redegjort for aktsomhetsvurderinger.

Tabell 15: Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i 2022 i tråd med Åpenhetsloven

Samtlige 12 leverandører har redegjort for sine aktsomhetsvurderinger. Oppfølgingen av redegjørelsene viser at leverandørene legger mest vekt på den generelle beskrivelsen av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer osv. Det er mindre opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomhetene har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger.

Oppfølging av redegjørelsene i 2023

To av leverandørene har blitt fulgt opp videre - en større leverandør av IT-utstyr og en større leverandør av IT-tjenester. Begge leverandørene ble orientert om at vår vurdering av deres redegjørelse er at det ikke var lagt nok vekt på opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser, jf. Åpenhetsloven §§ 5 b og 5 c. De ble bedt om en nærmere tilbakemelding på dette. Leverandøren av IT-utstyr ble i tillegg bedt om å redegjøre for undersøkelser hos en av sine underleverandører av elektroniske komponenter i Kina.

Leverandøren av IT-utstyr har gitt mer konkret informasjon om faktiske funn i 2022 hos seks underleverandører i Asia som hadde «avvik knyttet til indikatorer på moderne slaveri innen kostnader til rekruttering, reise, medisinsk behandling og opphold. Det var et tilfelle av tilbakeholdt pass og en månedslønn og et tilfelle av tvungen overtid». Leverandøren skriver videre at de i «samarbeid med Responsible Business Alliance (RBA) har krevd at underleverandørene stopper den ulovlige praksisen og følger opp med stedlig revisjon. Det er også tilbakebetalt om lag 0,8 mill. USD til 200 ansatte i 2022».

Hos underleverandøren i Kina, som leverandøren av IT-utstyr ble bedt å redegjøre for, ble det avdekket «avvik for overtidsarbeid, bostøtte og trygdeavgifter. Dette indikerer systemfeil i kontrollprosesser og er under oppfølging».

Leverandøren av IT-tjenester har ikke offentliggjort redegjørelsen lett tilgjengelig på sine nettsider slik åpenhetsloven krever, men viser i stedet til årsrapporten. Vi anser ikke dette som tilstrekkelig. Til dette uttaler leverandøren at «det er relevant å se redegjørelsen sammen med øvrig innhold i vår bærekraftsrapportering, der flere andre områder også griper inn i vårt arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det vises her blant annet til kapitler om «responsible sourcing», «employee experience», «diversity and inclusion» og «cybersecurity & privacy».

Selv om det kan være interessant å se leverandørens redegjørelse i sammenheng med øvrig informasjon om bærekraftarbeid, kan ikke dette helt eller delvis erstatte redegjørelsen, som etter Åpenhetsloven skal gjøres lett tilgjengelig på deres nettsider. I tillegg skal det bemerkes at det ikke er lett å se hva som faktisk er redegjørelsen i årsrapporten og hva som er relevant tilleggsinformasjon slik leverandøren har uttalt. Når det er sagt, så anser vi denne leverandørens generelle arbeid med bærekraft som meget godt.

Allianseinnkjøp kommenterer:

Allianseinnkjøp arbeider for økt bevissthet, kompetanse og etterlevelse av bærekraft i innkjøp. Vi samarbeider særlig med bærekraft- og innkjøpsmiljøene i bankene og produktselskapene om dette.

Bankene og produktselskapene forventer at SB1U rapporterer på innkjøpsområdet i henhold til EUs standarder for 2024 (jf. CSRD). Dette blir et samarbeid, der de som har rapportbehovet melder ønsket rapportområde til SB1U basert på egen interessent- og vesentlighetsanalyse. SB1U skal først rapportere selvstendig etter bærekraftdirektivet for regnskapsåret 2025.

Fullstendige redegjørelser er publisert på:

- Sparebank 1 SMN Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger
- SpareBank 1 Utvikling DA – Redegjørelse for aktsomhetsvurdering

Våre aktsomhetsvurderinger for 2023 vil bli offentliggjort innen 30.06.2024 på smn.no/bærekraft.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale for overstående tema:

- Bærekraftsstrategi
- Policy for bærekraft
- Standard for innkjøp
- Retningslinjer for bærekraft i innkjøp
- Leverandørerkjøring bærekraft
- Standard kontraktsvedlegg om bærekraft
- Krav til leverandører om bærekraft og forretningsetiske forhold
- Policy for tjenestereise

Styrke data- og cybersikkerhet

Vår tilnærming til temaet

Data- og cybersikkerhet er nært knyttet til andre sikkerhetsutfordringer i dagens digitale samfunn, herunder geopolitikk, globale og lokale verdi- og leverandørkjeder og krisehåndtering. Vårt omdømme og tillit i markedet er derfor påvirket av vårt digitale forsvar og robusthet i møte med dataangrep og tjenestenekt fra ondsinnede aktører. Kundene anser data- og cybersikkerhet som en grunnleggende forutsetning for sin bankforbindelse, og manglende etterlevelse vil kunne føre til bortfall av både nye og nåværende kunder. For oss er dette et kontinuerlig og særskilt viktig arbeid for å etterleve de lover og regler som foreligger, opprettholde tillit og troverdighet som finanskonsern, og ivareta våre kunders sikkerhet på best mulig måte.

Trusselbildet i 2023

Geopolitisk uro har også preget 2023, både som følge av pågående krig i Ukraina og i Gaza. Det er en vedvarende bekymring at noen av de krigførende partene i nevnte konflikter kan ramme våre tjenester eller felles finansiell infrastruktur både gjennom målrettede eller vilkårlige digitale angrep.

Vi befinner oss også i en tid hvor en presset økonomi med flere rentehevinger, og dyr mat og strøm, fører til økt press på enkeltpersoner og på de finansielle institusjonene. Slike endringer påvirker trusselbildet innenfor data- og cybersikkerhet og hvordan vi jobber for å styrke og vedlikeholde vår digitale motstandsdyktighet.

Vi har også opplevd tjenestenektangrep rettet mot finansiell sektor, inkludert mot SpareBank 1-alliansen. Angrepene har ikke ført til vesentlige driftsforstyrrelser, og vi har sammen med våre partnere lyktes med å begrense effekten av angrepene til et minimum. Motivasjonsfaktorene bak slike angrep er ofte politiske, og angrepene arter seg ofte på en annen måte enn de økonomisk motiverte angrepene. Målet til trusselaktørene er å sabotere eller skape uro og usikkerhet rundt banktjenestenes stabilitet og tilgjengelighet.

Fokus og prioritering

Sikkerhet i digitale verdikjeder er et av områdene som har fått økt fokus i 2023. Digitale verdikjeder er komplekse, kan gå på tvers av landegrenser og inkludere flere ledd med underleverandører.

Oversiktligheten over den digitale infrastrukturen og komponentene som utgjør den, minker når stadig flere systemer skal fungere og kommunisere sammen, samtidig som man også benytter seg av utkontraktering. Kriminelle aktører vil fortsette å forsøke å utnytte uoversiktligheten i leverandørkjedene også fremover, noe vi må ta høyde for gjennom tett oppfølging av sikkerheten også hos leverandører.

Kort- og BankID informasjon er fortsatt attraktivt for ondsinnede aktører, hvor målet er å misbruke dette til egen vinning. Vi prioriterer derfor sikkerhetsarkitektur og nye sikkerhetsløsninger høyt. Sammen med resten av alliansen har vi også i 2023 forsterket kompetansen innenfor cybersikkerhetsområdet. Vi utveksler sikkerhetsfaglige vurderinger og erfaringer vårt allianse-felles sikkerhetsråd, som består av medlemmer fra bankene i SpareBank 1-alliansen.

Vi har fokus på data- og cybersikkerhet på teknisk-, menneskelig- og organisatorisk nivå. I tillegg til de tekniske sikringstiltakene, står arbeidet med en god sikkerhetskultur sentralt gjennom holdningsskapende arbeid og god bevisstgjøring og opplæring. Vårt etablerte kompetanse- og holdningsprogram for

informasjonssikkerhet, Passopp, bidrar til å styrke sikkerhetskulturen i hele organisasjonen. Vi bruker resultatene fra Passopp aktivt for å planlegge og prioritere fremtidige kompetanse- og holdningskurs innenfor sikkerhetsområdet.

Vi har høy kapasitet for å ivareta nødvendig sikkerhet, høy driftskontinuitet og sikre tjenestene overfor kundene. Informasjonssikkerhet i forbindelse med åpen bankfront, samordning og skytjenester er særlig prioritert.

I tillegg har avdeling IT og sikkerhet et tett samarbeid med SpareBank 1 Utvikling som utførende samarbeidspartner på flere områder. Cybersikkerhet er et område hvor de operative oppgavene, inkludert kontinuerlig overvåking av bankens systemer og døgnkontinuerlig vakt for hendelsehåndtering, ivaretas av SpareBank 1 Utvikling. TietoEvry leverer felles grunnplattform på klienter og servere til SpareBank 1-alliansen. Det sikrer blant annet at nyere versjoner av operativsystem benyttes og at operativsystem oppdateres med generelle oppdateringer minimum en gang i måneden og sikkerhetsoppdateringer umiddelbart.

Policy for informasjonssikkerhet er det grunnleggende styringsdokumentet for all behandling av informasjon. Policyen er oppdatert i 2023 med tanke på endringer i trusselbildet, regulatoriske endringer og nye teknologiske løsninger inkludert bruk av kunstig intelligens. Konsernet har en egen policy for utkontraktering av IT-tjenester samt en felles sikkerhetsstrategi som gjelder for hele alliansen. Utkontraktering av kritiske eller viktige tjenester skal styrebehandles, og meldes til Finanstilsynet. Gitt endringer i trusselbildet og høy kompleksitet i verdikjedene har vi styrket vår kapasitet på oppfølging av utkontrakteringer i 2023.

IKT-forskriften er førende for arbeidet med informasjonssikkerhet, og SpareBank 1 SMN revideres jevnlig både av intern- og eksterne revisjon opp imot denne forskriften. I år har også Stortinget vedtatt en ny lov om digital sikkerhet som vil gjelde for tilbydere av samfunnsviktige tjenester innen bla. bank og finansmarkedsinfrastruktur. Loven bygger på NIS-direktivet (NIS-1), som er EUs tiltak for å sikre et høyt felles nivå for sikkerhet i nettverks- og informasjonssystemer i hele Unionen. For virksomheter i finansnæringen kommer også EUs Digital Operational Resilience Act (DORA) som skal styrke finansielle institusjoners digitale motstandsdyktighet gjennom IKT-risikostyring. Slike regulatoriske endringer vil påvirke hvordan vi jobber med data- og cybersikkerhet i årene fremover.

Ansvar for data- og cybersikkerhet ligger til avdeling IT og Sikkerhet i SpareBank 1 SMN. Avdelingen består av 20 årsverk. Med det formelle ansvaret for området data- og cybersikkerhet utfører avdelingen også i stor grad de operative oppgavene. Deler av disse oppgavene er satt bort til samarbeidspartnere og leverandører. Egne ansatte utfører blant annet tilgangskontroll til systemer og data, grunnsikring av servere og korrekt tilgangsnivå for ansatte, samt programvare for å sikre systemer og tjenester mot uautorisert adgang og sikkerhetskopiering av lokalt lagrede data.

På smn.no finner kundene tips og råd for sikker bruk av våre tjenester.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Policy for informasjonssikkerhet

Fremme mangfold, inkludering og likebehandling

Vår tilnærming til temaet

I SpareBank 1 SMN jobber vi målrettet for å sikre mangfold, inkludering og likebehandling i utviklingstiltak, rekrutteringsprosesser, lønnsdannelser, og ved omorganiseringer og rolleendringer. Vi mener at mangfold og inkludering bidrar til nyanserte og ulike syn på hverdagslige problemstillinger og spørsmål, samtidig som det gir et mer spennende, utviklende og dynamisk arbeidsmiljø. Vi streber etter at medarbeidere skal oppleve tilhørighet og behandles likeverdig gjennom hele arbeidsforholdet, og jobber aktivt for å sikre likestilling og unngå diskriminering i alle deler av arbeidsforholdet, fra stillinger lyses ut til arbeidsforhold avsluttes.

Status

Vi har underskrevet Kvinner i Finans Charter som forplikter oss til å sette mål for kjønnsbalansen på ledernivå. Målsettingen er at andelen kvinnelige ledere skal være minimum 40 prosent, og det er også en klar ambisjon om å øke andelen kvinnelige ledere i tyngre lederstillinger. God balanse mellom kjønn på alle organisasjonsnivå etterstrebes, og andelen kvinner i lederstillinger med personalansvar var på 45 prosent i 2023, en økning på to prosent siden 2022. Konsernledelsen består i dag av ti personer, hvorav to er kvinner. Konserndirektør for Teknologi og utvikling har et dedikert ansvar for oppfølging av arbeidet med likestilling og mangfold, og er vår representant i Kvinner i Finans Charter.

Vi har etablert et eget forum for mangfold, inkludering og likebehandling. Forumet følger opp handlingsplaner og tiltak som er besluttet iverksatt. Mangfold, inkludering og likebehandling er langsiktig arbeid, og det jobbes kontinuerlig med dette i alle ledd i organisasjonen.

Vi er en IA-bedrift (inkluderende arbeidsliv) og avtalen forplikter oss å legge til rette for god dialog og tillitsforhold mellom ledere og medarbeidere for å få ned sykefraværet. Det har i 2023 vært fokus på å sikre at våre prosesser for medarbeideroppfølging i sykdomsforløp etterleves og kontinuerlig forbedres. Rutiner på inkluderende oppfølging av medarbeidere ved sykdom er forbedret, og HR jobber tett med ledere for å sikre god veiledning og støtte i oppfølgingsprosesser.

På verdensdagen for psykisk helse var tema i år #Lagplass. Vi markerte dagen med å understreke behovet for tilhørighet, raushet og inkludering, og dele tips om hva ansatte og ledere kan gjøre for å bidra til dette. Vi informerte også om hvilke muligheter medarbeidere har til å få støtte gjennom arbeidsgiver ved behov.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Mandat for MIL-forum
- Policy diskriminering
- Rapport "Kvinner i Finans Charter"

Karbonavtrykk i daglig drift

Vår tilnærming til temaet

Selv om finansnæringen har neglisjerbare direkte utslipp, og vår klimapåvirkning i hovedsak er indirekte konsekvens av kapitalen vi forvalter gjennom utlån og investeringer, er vi nødt til å omstille vår daglige drift for å oppnå våre kortsiktige og langsiktige målsetninger. I tillegg, for å ivareta rollen som grønn pådriver for våre kunder, er vi nødt til å vise til måling, handlingsplaner og vellykkede klima- og miljøtiltak i vår egen daglige drift. Vi har også tro på at omstilling av vår daglige drift skaper stolthet og øker bevisstheten rundt tema hos våre ansatte, som de videre kan ta med i kundedialogen.

Klimagassutslipp fra daglig drift

Vårt lokasjonsbaserte oppstrømsutslipp utgjorde 18.553 tCO₂e i 2023, en reduksjon på 4 prosent sammenlignet med 2022. Forbruk av elektrisitet (151 tCO₂e), kjøpte varer og tjenester (14.462 tCO₂e), forretningsreiser (2.056 tCO₂e) og kapitalvarer (1.599 tCO₂e) er de største driverne bak klimagassutslipp i vår daglige drift, men står kun for 1,8 prosent av vårt totale klimagassutslipp. Resterende 98,2 prosent stammer fra vår utlånsvirksomhet.

Fullstendige klimaregnskap for morselskap og konsern er vedlagt årsrapporten. Her er nøkkeltall, metodikk, forutsetninger og begrensninger beskrevet i detalj.

Fokus på sirkulærøkonomi

En mer ressurseffektiv og sirkulær økonomi er nødvendig dersom vi skal klare å nå målsetningene vi har forpliktet oss til på, både i SpareBank 1 SMN, men også nasjonalt og internasjonalt. Vi har i 2023 etablert en intern prosjektgruppe med ressurser fra flere forretningsområder til å utvikle et rammeverk for sirkulær omstilling i konsernet. Arbeidet er organisert i to faser, hvor det i første fase fokuseres på konsernets daglige drift, før vi i andre fase vil fokusere på utlånporteføljene.

En rekke drivkrefter, deriblant regulatoriske krav, forpliktelser, nasjonale føringer, strategiske mål og resultat fra interessentdialog, fører oss i retning av økt sirkularitet innenfor alle delene av vår daglige drift.

Overgangen til en mer sirkulær økonomi er en utfordring som krever kompetansebygging, bredt engasjement, forankring i alle deler av konsernet, samt tett samarbeid med samfunnet. Vi er i gang med å planlegge interne sirkulære pilotprosjekter med hensikt å skape et bredt engasjement og læring på veien mot innfasing av mer sirkularitet i vår daglige drift.

Sirkulærøkonomi forventes å standardiseres og spille en betydelig rolle i næringslivet i årene som kommer. Vi ønsker som grønn pådriver å ta vår del av ansvaret i omstillingen.

Eiendomsforvaltning

Vi har et tett samarbeid med Kjeldsberg Eiendomsforvaltning (KEF) innen eiendomsforvaltning og energi- og miljøoppfølging av vår virksomhet. Som en del av dette samarbeidet henter KEF inn energi- og miljødata for bygningsmassen på flere av våre kontorer, i tillegg til at driftene av byggene raskt kan rykke ut for å utbedre feil. Det er også satt helt tydelige krav i samarbeidet mellom oss og KEF for årlig energireduksjon fra eiendomsporteføljen og aktiv påvirkning for å redusere klimafotavtrykk, noe som bidrar til å realisere konsernets bærekraftstrategi. Det er besluttet at all elektrisk kraft som kjøpes inn av banken skal være 100 prosent fornybar, noe som opprettholdes gjennom kjøp av opprinnelsesgarantier.

Vi har fokus på bærekraft i forbindelse med endringer i kontorstrukturen. Ett eksempel er vårt finanshus i Molde der vi har flyttet inn i et rehabilitert bygg i sentrum med ambisjon om sertifiseringen BREEAM In-Use «Excellent» - et prosjekt hvor ombruk av møbler og inventar hatt høy prioritet. Det er også iverksatt et forprosjekt på vårt bygg i Steinkjer med ambisjon om Breeam in Use Excellent sertifisering. Med støtte fra Enova har vi igangsatt arbeid med energikartlegging av våre eide bygg Steinkjer, Ålesund og Volda. Kartleggingen vil angi potensiale for energieffektiviseringstiltak i eiendommene med påfølgende tiltak.

Med bakgrunn i konsernets bærekraftstrategi og klimastrategi med tilhørende klimamål, vil fokuset på bærekraft i daglig drift styrkes i 2024. Dette vil gjøres gjennom en strukturert prosess hvor det legges en langsiktig strategi for å oppnå våre mål i 2030 og 2050. Fokus vil være på energieffektivisering og sertifiseringer på egneide eiendommer, men vi vil også rette fokus på våre leide kontorarealer gjennom dialog med huseiere med ambisjon om å gjennomføre tiltak som samsvarer med konsernets bærekraft- og miljøstrategi.

Vi har gjennom flere år benyttet Miljøfyrtårn som et verktøy for miljøledelse og har i 2023 fortsatt arbeidet med å integrere dette som en del av vår virksomhetsstyring. Interne strukturer, rutiner og prosesser har blitt ytterligere forbedret og verktøy for oppfølging videreutviklet. Vi har blant annet innført miljøgrupper på alle lokasjoner for å ytterligere styrke lokal forankring og oppfølging. Det er også etablert en arena for alle miljøansvarlige i konsernet med hensikt å sikre felles rolleforståelse, kunnskap-/erfaringsdeling, og styrket tilhørighet og eierskap. I 2024 vil rollen som miljøansvarlig forsøkes styrkes i enda større grad. I løpet av 2023 har syv lokasjoner vært gjennom en resertifiseringsprosess med bank- og finanskriterier. Alle finanshus vil i løpet av 2024 bli revidert for å bli resertifisert og vurderes opp mot bank- og finanskriteriene gjennom Miljøfyrtårn. Rapportering, oppfølging og evaluering av dette er blitt godt mottatt blant våre ansatte.

Vi er i ferd med å implementere et styringssystem som vil gi klimadata på avdelingskontornivå. Dette vil være med på å øke bevisstheten og motivasjonen internt når det gjelder bærekraft i kjernevirksomheten, og det vil ha nytteverdi for bankens kunder og samarbeidspartnere. Det vil også iverksettes et arbeid med å utvikle et nettbasert interaktivt opplæringsystem for alle ansatte som omhandler bærekraft og miljø.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Klimastrategi
- Energi og klimaregnskap 2023, konsern
- Energi og klimaregnskap 2023, SpareBank 1 SMN
- Retningslinjer for bærekraft i innkjøp
- Policy for tjenestereiser

Nøkkeltall og resultater 2023

Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN	Mål 2023	Resultater 2023	Mål 2024
Andel av konsernets vesentlige innkjøp (>100.000 kr) fra leverandører med klimaregnskap	50 %	68 %	80 %
Andel ledere og ansatte som har gjennomført e-læring i informasjonssikkerhet	100 %	90 %	100 %
Kategoriscore mangfold, inkludering og likebehandling i Winningtemp ¹⁾	I/A	I/A	I/A
Totalt klimagassutslipp fra daglig drift	16,4 (1000 tCO ₂ e)	18,5 (1000 tCO ₂ e)	SBTi ²⁾

¹⁾ Vi har revidert bærekraftsmodulen i Winningtemp, og dette nøkkeltallet inngår nå som en del av nøkkeltallet *Kategoriscore bærekraft i Winningtemp*

²⁾ Våre målsetninger knyttet til klimagassutslipp er fra og med 2023 under utarbeidelse i forbindelse med vår forpliktelse til SBTi.

Tabell 16: Bærekraftig omstilling av i SpareBank 1 SMN – nøkkeltall og resultater

Mennesker og organisasjon

Vår HR-strategi tydeliggjør retning, mål, plan og rammer for arbeidet innenfor området Mennesker og organisasjon. Våre medarbeidere er konsernets viktigste ressurser, og for å kunne levere gode kundeopplevelser og rådgiving av stor verdi for våre kunder er vi avhengige av et mangfold av medarbeidere som er engasjerte, kompetente, nysgjerrige og utviklingsorienterte. Våre handlingsplaner har som hensikt å sikre dette, og HR-strategien har definert tydelige mål og tiltak innenfor dimensjonene organisasjon, mennesker, ledelse og kultur.

HR-strategien og handlingsplaner tar utgangspunkt i forretningsmål og strategier for både konsern- og forretningsområdene, samt relevante drivere og regulatoriske krav. I 2023 har fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre hatt et særskilt fokus, hvor vi har vært opptatt av å sikre en vellykket fusjonsprosess og en god introduksjon til konsernet for våre nye medarbeidere på Sunnmøre. Det har også vært ett år hvor teknologisk utvikling innen kunstig intelligens og store språkmodeller har gjort et gjennombrudd. Konsernet har jobbet strukturert med å tilgjengeliggjøre ny teknologi og nye arbeidsverktøy for å effektivisere ansattes arbeidshverdag.

Organisasjon

Mål: Sørge for at organisering, strukturer, systemer og prosesser understøtter konsernets forretningsbehov og sikrer måloppnåelse og utvikling

Lønn og bonusordninger

Lønn og bonusordninger er nærmere beskrevet i rapport om lønn til ledende ansatte publisert på smn.no/barekraft

Prosesser

I 2023 har vi videreført arbeidet med å forsterke effektene av "Ett SMN", med fokus på samarbeidsmodeller og synergi på tvers av kundeenheter og fagmiljø. Gjennom 2023 har vi sett at denne modellen gir gevinster, og vi har fortsatt arbeidet med å samle konsernets forretningsområder under samme tak flere steder i regionen. Dette gir grunnlag for sterkere fagmiljø, enda tydeligere eierskap til arbeidsplassen, samt økt medarbeidertilfredshet.

Fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre har hatt stor fokus i 2023. Fusjonen innebar at vi fikk 72 nye ansatte. Det ble i forbindelse med fusjonen etablert en ny divisjon som inkluderer både ansatte fra SpareBank 1 Søre Sunnmøre og SpareBank 1 SMN sine øvrige ansatte på Sunnmøre og i Fjordane. Det ble etablert en egen ledergruppe for divisjonen, og Stig Brautaset ble konserndirektør og representerer divisjonen i konsernledelsen. Det ble gjennomført kompetansekartlegging av de ansatte, og nye roller og organisering ble beskrevet. Vi har lagt stor vekt på å sikre at våre nye kolleger fra SpareBank 1 Søre Sunnmøre skulle få en god start hos oss, og det er gjennomført omfattende introduksjons- og opplæringsprogram for å sikre dette.

Hybrid arbeidshverdag og hverdagsbalanse

SpareBank 1 SMN skal være en arbeidsplass hvor våre ansatte opplever en god balanse mellom jobb og fritid. Konsernets livsfasepolitikk skal sikre at ansatte i alle livsfaser ivaretas. Det finnes ordninger både med

fleksibel arbeidstid og mulighet for å jobbe hjemmefra slik at ansatte kan tilpasse arbeidshverdagen til familiesituasjonen sin. Vi har gode rutiner for den hybride arbeidshverdagen som sikrer et godt og forsvarlig arbeidsmiljø for våre ansatte og at våre ansattes behov og forventninger ivaretas.

Organisasjons- og medarbeiderutvikling

Engasjerte og tilfredse medarbeidere som opplever mestring, arbeidsglede og personlig utvikling er avgjørende for at vi skal lykkes. I 2023 har vi jobbet mye med oppfølging og utvikling knyttet til Winningtemp, som er vårt verktøy for å måle våre ansattes engasjement, tilfredshet og opplevelse av egen arbeidshverdag. Innsikten vi får gjennom bruk av verktøyet gjør det enklere for konsernledelsen, øvrige ledere og medarbeidere å sette fokus og tiltak på spesifikke områder vi enten må forsterke, utvikle eller endre. Resultatene fra disse temperaturmålingene er integrert i konsernets forretningsmål og følges opp av de respektive ledergruppene. I 2023 videreførte vi arbeidet med å dele kunnskap og erfaring om beste praksis mellom ledere for å sikre at verktøyet gir effekt for organisasjonen og den enkelte ansatte.

Varslingsprogram

Vi har interne retningslinjer for varsling. Ansatte oppfordres til å varsle dersom de blir kjent med, eller selv opplever, kritikkverdige forhold. Ansatte kan varsle via flere interne kanaler, blant annet nærmeste leder, leder for Mennesker og organisasjon og juridisk direktør. Det er også etablert en ekstern varslingskanal som ivaretar varslers eventuelle ønske og behov for anonymitet.

Informasjon om ansattes mulighet og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold er lett tilgjengelig på våre intranettsider. Det ble registrert fire varsler i 2023.

Winningtemp sender også ut spørsmål innenfor tema som diskriminering, likebehandling og trakassering. I tilfeller hvor ansatte responderer med lave skårer blir det automatisk gitt varsling til HR (anonymt) som følger opp via anonymiserte dialogmuligheter innebygd i verktøyet.

Arbeidstakerrettigheter

Vi respekterer og tar hensyn til internasjonale arbeidstaker- og menneskerettigheter. Det er utarbeidet og publisert policydokument på konsernets nettsider som spesifiserer de konvensjonene, rammeverkene og retningslinjene som konsernets selskaper følger.

Organisasjonsrett er viktig. En betydelig andel av de ansatte er medlem i en fagforening, og konsernet legger stor vekt på å ha et godt samarbeid med disse. Det er frivillig å organisere seg, og konsernet diskriminerer ikke ansatte som ikke er organisert. Andelen ansatte i konsernet som var omfattet av tariffavtale utgjorde 77 prosent i 2023.

Lønns- og arbeidsvilkår

Vi skal ha konkurransedyktige belønningsmodeller, og det jobbes kontinuerlig med å sikre dette. Fastlønn utgjør den største enkelt delen av belønningen etterfulgt av pensjon, kollektive goder og forsikringer.

For å sikre konsistens og likebehandling i lønnsfastsettelse og lønnsvurderinger benyttes Korn Ferry sin stillingsevaluering som verktøy for definering av stillingsnivå.

Gjennom flere år har vi jobbet for likelønn mellom kjønnene og i 2023 var kvinners andel av menns lønn 90 prosent totalt for konsernet. Kvinners andel av menns lønn for ledere i konsernet var på 84 prosent. Det er variasjoner innenfor de ulike datterselskapene, stillingsnivå og ledelsesnivå.

Helse og fysisk aktivitet

Det jobbes systematisk med helse, miljø og sikkerhet, primært i dialog med verneombud, HR og ledere på avdelingsnivå. Vi ønsker å legge til rette for at medarbeiderne kan holde seg i god fysisk form.

I 2023 ble Hjertebank lansert som et nytt konsept for å legge til rette for både bedre fysisk og psykisk helse, og erstatter vår tidligere satsning "Bedre form". Hjertebank-konseptet vil få full effekt og blir et satsingsområde for hele konsernet i 2024. Tiltaket har som formål å bygge fellesskap og kultur, og stimulere enkeltpersoner og avdelinger til trening gjennom lystbetonte konkurranser og treningsaktiviteter.

Det legges i tillegg til rette for at ansatte enkelt kan trene på vei til og fra jobb. I den forbindelse er det ved hovedkontoret en egen sykkelgarasje med verksted og rengjøringsanlegg, i tillegg til garderober med alle fasiliteter.

Det er godt dokumentert at fysisk aktivitet bidrar til å redusere sykefraværet. Som IA-bedrift legger vi stor vekt på at ansatte som er syke holder kontakten med arbeidsmiljøet sitt, slik at de lettest mulig kan komme raskt tilbake i jobb. I samarbeid med NAV tar vi imot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

Sykefraværet i banken var i 2023 på 5,2 prosent, mens det for konsernet totalt var 6,3 prosent.

Ledelse

Mål: *Sørge for at våre ledere er trygge og dyktige i utøvelsen av lederrollen og har relevant lederstøtte og gode ledelsesverktøy*

Våre ledersamlinger har i 2023 hatt søkelys på felles forventninger til konsernets ledere, digitalisering og endring, og lederes rolle som tilretteleggere og rollemodeller. Det er også gjennomført utviklingsprosesser med utvalgte ledergrupper hvor utvikling, forbedring av gruppeprosesser, og samhandling har vært fokusområder, områder som er avgjørende for at ledergruppene skaper ønskede resultater.

Videre har alle ledere i konsernet hatt tilgang til en ekstern portal med digitale kurs, med varierte tema som er relevante i arbeidshverdagen til en leder. Vi har også utarbeidet en egen lederportal hvor ledelsesprosesser og lederverktøy er tilgjengeliggjort for at våre ledere skal kunne mestre rollen som leder best mulig.

Ledere hos oss har også fått tilbud om å gjennomføre en digital nanograd – et konsept som er utviklet av interne eksperter innenfor teknologi og digitalisering i konsernet. Ca. 20 ledere benyttet seg av dette tilbudet i 2023.

Mennesker

Mål: *Sørge for at vi tiltrekker oss, utvikler og beholder de beste og riktige medarbeiderne*

En tro på at medarbeidere presterer bedre hvis de opplever mestring, tillit og autonomi og har en meningsfull arbeidshverdag, er et viktig styringsprinsipp for oss.

Rekruttering og employer branding

I 2023 har vi ansatt omtrent 300 personer til ulike roller i konsernet. Det inkluderer interne kandidater og prosesser hvor ansatte kan ha gått mellom avdelinger eller selskap innenfor konsernet.

Vi opplever at vi er en attraktiv arbeidsgiver, og får godt kvalifiserte søkere til våre ledige stillinger. I Universums undersøkelse av studenters oppfatning av arbeidsgivere, rangeres SpareBank 1 som nummer fire på listen over de mest attraktive arbeidsgiverne i Norge for økonomistudenter.

Vi skal være en attraktiv arbeidsgiver for et bredt mangfold av mennesker, og jobber aktivt med dette både i kommunikasjon og rekrutteringsprosesser.

Vi har som mål at det skal være både kvinner og menn blant kandidatene som gjennomgår en sluttvurdering før endelig beslutning om hvem som tilbys en åpen stilling. I 2023 ble dette målet oppnådd i de fleste ansettelsesprosessene. Konsernet jobber målrettet for å sikre mangfold blant de som søker på stillinger i konsernet, kandidater som inviteres til intervju og de som ansettes.

Vi har de siste årene jobbet bevisst for å sikre at måten vi kommuniserer på i rekrutteringsprosesser og employer branding bidrar til at vi er en attraktiv arbeidsgiver både for menn og kvinner. Kjønnfordelingen i søkerantallet viser at vi har kjønnsbalanse, og at det relativt lik andel menn og kvinner som søker på våre stillinger. Samme bilde gjenspeiles på ansettelser der det i 2023 er god kjønnsbalanse.

I rekrutteringsprosessen blir det lagt vekt på objektive og rettfærdige seleksjonskriterier, og vi benytter godt validerte testverktøy som skal gi et mest mulig objektivt bilde av kandidatene.

Vi ser også behovet for å være synlig og være en attraktiv arbeidsgiver for kandidater fra flere fag- og studieretninger. Det jobbes aktivt med å øke mangfoldet i søkermassen gjennom stillingsannonser, samarbeid med flere studieretninger, og synlighet på et bredt utvalg av utdanningsinstitusjoner og fagområder.

Konsernets nye employer branding strategi ble vedtatt mot slutten av 2023. Denne skal, sammen med et fortsatt systematisk arbeid med rekrutteringsprosessene våre, forsterke vår attraktivitet og bidra til at vi tiltrekker oss og ansetter personer med en mangfoldig bakgrunn.

Kompetanseheving av våre ansatte på bærekraft og våre etiske retningslinjer er omtalt nærmere som vesentlige tema under fokusområdet «Rådgiving og kundetilbud».

Kultur

Mål: Utvikle en felles «Ett SMN» kultur, som bidrar til kundevekst, kontinuerlig forbedring og som gjør SpareBank 1 SMN til regionens beste arbeidsplass

Konsernets ambisjoner for felles kultur

De siste årene har vi jobbet med å implementere felles kulturambisjoner for hele konsernet. Behovet for å skape felles kjennetegn og ambisjoner for alle ansatte har vært viktig som en forlengelse av å forsterke konsernmodellen etter organisasjonsendringen i 2020/2021. Våre felles kulturambisjoner på tvers av forretningsområdene er oppsummert i tre overordnede prinsipper:

- Skape kundeverdi
- Forme framtida
- Spille på lag

I feiringen av 200-årsjubileet i 2023 ble kulturambisjonene brukt aktivt og vi har jobbet bevisst med å skape tilhørighet og et sterkt fellesskap internt i konsernet. Vi har sett tilbake på 200 verdifulle år, men også fremover på hvordan vi kan forme framtida, fortsatt være relevant og skape verdier for kundene våre.

Bemanning

Konsern	2023	2022
Antall årsverk, inkl. datterselskap ¹⁾	1545	1592
Antall årsverk, morselskap ²⁾	798	664
Sykefravær ³⁾	6,3 %	4,8 %
Andel kvinner ⁴⁾	56 %	56 %
Andel kvinner i ledende stillinger ⁵⁾	45 %	43 %
Kvinner andel av menns lønn ⁶⁾	90 %	90 %
Gjennomsnittsalder	41,2 år	42,4 år
Gjennomsnittlig ansettelsestid	7,8	8,7
Antall rekrutteringer, internt ⁷⁾	13	21
Antall rekrutteringer, eksternt	292	208
Turnover ansatte ⁸⁾	9,2 %	10,7 %
Andel ansatte omfattet av tariffavtale	77 %	77 %

1) Antall årsverk er justert for stillingsprosent

2) Tall hentet fra årsverksapplikasjonen og viser årsverksforbruk

3) Sykefravær konsern. Tallet for 2022 er sykefravær i banken

4) Gjelder faste ansatte

5) Gjelder kun ansatte i morselskap fordelt på stillingsnivå

6) Inkluderer grunnlønn til faste ansatte i hele konsernet.

7) Gjelder intern rekruttering i morselskap

8) Inkluderer ansatte som har sagt opp sin stilling og sluttet i konsernet

Tabell 17: Bemanning i konsernet

Aldersgruppens kjønnsfordeling

Alder	Kvinne	Mann	Totalt
18-29	162	167	329
30-39	270	209	479
40-49	205	160	365
50-59	224	130	354
60-69	113	95	208
70-79	0	2	2
Totalt	974	763	1737

Tabell 18: Alder- og kjønnsfordeling

Fordeling bemanningsbyrå

Årsverk gjennom bemanningsbyrå	2023	2022
Privatmarked	25,8	42,4
Bedriftsmarked	12,9	5,7
Øvrige	5	1
Årsverk (bemanningsbyrå)	43,7	49,1
Årsverk (morselskap)	798	664
Årsverk (bemanningsbyrå) i % av årsverk i mor	5,48 %	7,39 %

Tabell 19: Årsverk gjennom bemanningsbyrå

Årsverkene er beregnet med like forutsetninger som øvrig bemanning, og inngår i «Årsverk (morselskap) i total bemanningsoversikt.

Fordeling nyansatte

I 2023 var det totalt 292 nyansatte, hvorav 179 var kvinner og 113 var menn (gjelder faste ansatte).

Alder	Kvinne	Mann	Totalt
18-29	65	48	113
30-39	60	40	100
40-49	25	15	40
50-59	25	7	32
60-69	4	3	7
Totalt	179	113	292

Tabell 20: Fordeling nyansatte

Fordeling type ansettelse og kjønn

Ansettelse	Kvinne	Mann	Totalt
Fast ansatt	960	747	1707
Fulltid	899	723	1622
Deltid	61	24	85
Lærling¹⁾	7	12	19
Fulltid	7	12	19
Midlertidig ansatt²⁾	6	2	8
Fulltid	1	2	3
Deltid	5	0	5
Trainee³⁾	14	16	30
Fulltid	12	15	27
Deltid	2	1	3
Totalt	987	777	1764

1) Lærlinger er ansatt i et opplæringsløp som varer i 2 år. Etter endt lærlingtid går de opp til fagprøve.

2) Midlertidige ansatte har en tidsavgrenset arbeidsavtale med SpareBank 1 SMN.

3) Trainee EiendomsMegler 1 Midt-Norge er midlertidig ansatt i inntil 3 år som inngår i et opplæringsløp samtidig som de gjennomfører en bachelorgrad.

Tabell 21: Fordeling type ansettelse og kjønn

Tallene gjelder ansatte i SpareBank 1 SMN konsernet, og representerer antall ansatte hvor SpareBank 1 SMN konsernet har en forpliktelse.